

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Kód: 110517

Okruh: ostatné publikácie

Dátum: november 2017

Spotrebiteľský barometer IV.

Consumer survey IV.

Sekcia: podnikových štatistík

Generálny riaditeľ sekcie: Ing. Libuša Kolesárová

Odbor štatistiky stavebníctva, obchodu a služieb

Kontaktná osoba: Ing. Dagmar Blahová, tel. +421/2/50 23 63 13

2017

ZVEREJŇOVANIE VYBRANÝCH ÚDAJOV ŠTATISTICKÉHO ÚRADU SR

Kalendár prvého zverejnenia vybraných údajov Štatistického úradu SR je dostupný na internetovom portáli www.statistics.sk. Všetky upresnenia termínov za kategóriu ostatné publikácie sú zverejnené na uvedenom internetovom portáli vopred.

RELEASE OF SELECTED DATA OF THE STATISTICAL OFFICE OF THE SR

Calendar of the first release of selected data of the Statistical Office of the SR is available on the Internet portal www.statistics.sk. All amendments of deadlines for the category of another publication are published on the given Internet portal in advance.

Autor publikácie: Valéria Bezáková

Grafická úprava (obálky):

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Informačný servis
Miletičova 3
824 67 Bratislava
tel. +421/2/50 23 63 35, +421/2/50 23 63 39
e-mail: info@statistics.sk
www.statistics.sk

Rozmnožovanie obsahu tejto publikácie, ako aj jednotlivých častí, v pôvodnej alebo upravenej podobe pre komerčné účely, je možné len s písomným súhlasom Štatistického úradu SR. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Copying contents of this publication either whole or single parts, both in original and adjusted form for commercial purposes is possible only unless the Statistical Office of the Slovak Republic gives written permission. Data of this publication can be used only with identification of the source.

Obsah	Strana
Úvod	4
Metodika výskumu	5
I. Hospodárska situácia na Slovensku	7
I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov optikou verejnej mienky	7
I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku optikou verejnej mienky	8
II. Spotrebiteľské ceny	9
II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov	9
II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období	10
III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti	11
IV. Finančná situácia v domácnostiach	12
IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch	12 13
IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch	14
IV. 3. Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach	
V. Sporenie občanov	15
V. 1. Sporenie na Slovensku z pohľadu verejnosti	15
V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach	16
VI. Spotrebiteľské úmysly domácností	17
VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku	17
VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období	18
VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu resp. domu	19
VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu domu, bytu, chaty, chalupy	20
VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto	21
VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery	22
VII. 1. Vývoj v SR	22
VII. 2. Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ	23
Zhrnutie	24
Tabuľka vývoja indikátorov Spotrebiteľského barometra	27

Úvod

V októbri 2017 Štatistický úrad SR opäť monitoroval spotrebiteľské názory, očakávania a úmysly obyvateľov SR. Tento prieskum je súčasťou harmonizovaného programu podnikateľských a spotrebiteľských prieskumov, ktoré sa uskutočňujú vo všetkých 28 členských štátoch Európskej únie a v kandidátskych krajinách. Prostredníctvom rovnakých otázok kladených v tom istom čase sa získavajú údaje o náladách výrobcov, obchodníkov a spotrebiteľov, ktoré vo svojom súhrne slúžia na predikciu ďalšieho ekonomického vývoja. Zisťovania sú koordinované a podporované Generálnym riaditeľstvom pre ekonomické a finančné záležitosti Európskej komisie. V Spotrebiteľskom barometri oslovení občania hodnotia jednotlivé aspekty ekonomického vývoja štátu a finančného hospodárenia svojej domácnosti. Časť otázok sonduje, aké sú možnosti domácnosti sporiť, resp. investovať do predmetov dlhodobej spotreby, raz za štvrtrok i do kúpy osobného auta, realizácie stavebných úprav bývania a stavby, resp. kúpy domu, bytu, chaty, chalupy. Vďaka jednotnej metodike možno údaje porovnávať nielen časovo, ale aj vecne na medzinárodnej úrovni. V aktuálnom prieskume pri hodnotení minulosti respondenti porovnávali súčasnosť s uplynulými 12 mesiacmi, t.j. s obdobím medzi 1. októbrom 2016 a 30. septembrom 2017. Otázky na zistenie očakávaní respondentov sa týkali nasledujúcich 12 mesiacov, t.j. intervalu medzi 1. októbrom 2017 a 30. septembrom 2018.

Medzi ciele prieskumu patrilo získať poznatky o tom, ako občania:

- hodnotia celkovú ekonomickú situáciu v krajine
- odhadujú ďalší vývoj ekonomiky vo svojom štáte
- vnímajú vývoj cien tovarov a služieb
- predikujú vývoj nezamestnanosti
- reflektujú podmienky pre nákup predmetov dlhodobej spotreby
- uvažujú o možnostiach sporenia
- posudzujú finančné pomery vo svojej domácnosti
- zamýšľajú investovať.

V tejto informácii sú prezentované výsledky v dvojakej podobe: v podielovej a indexovej. Pre podielové zobrazenie sú vybrané výsledky za posledných dvanásť mesiacov s možnosťou komparácie so situáciou pred rokom. Indexová podoba poskytuje prehľad vývoja sezónne očistených údajov (SA) za posledných 12 mesiacov a porovnanie so stavom pred rokom. Výsledky sa zakladajú na váženej komparácii kladných a záporných vyjadrení. Na sezónne očistenie údajov bol použitý program Dainties. Hodnoty pre väčšinu indikátorov sa pri tejto analýze pohybujú v intervale od mínus sto (za predpokladu, že všetky odpovede boli z hľadiska respondenta maximálne nepriaznivé a nikto nevyužil odpoveď „neviem posúdiť“) po hodnotu plus sto v opačnom prípade (hodnotenia všetkých respondentov sú maximálne priaznivé). Výnimkou sú indikátory týkajúce sa inflácie a nezamestnanosti, ktoré v súlade s medzinárodnou metodikou majú kladnú hodnotu, keď hodnotenia sú z pohľadu respondentov nepriaznivé a zápornú, ak sú z pohľadu občanov priaznivé.

Metodika prieskumu

Zber dát uskutočnili školení spolupracovníci – anketári v dňoch 2. – 11. októbra 2017 technikou štandardizovaného rozhovoru prostredníctvom dotazníka. Podľa jednotnej medzinárodnej metodiky sa prieskum zameriaval na osoby 16 ročné a staršie. Vzhľadom na veľkosť základného súboru, ktorý tvorilo 4 508 419 obyvateľov SR vo veku 16 a viac rokov, t.j. 83,54 % z 5 397 036 všetkých obyvateľov SR k 20.5.2011, bola výberová vzorka naplánovaná na 1 200 rozhovorov.^{1/}

Výberový súbor bol vytvorený voľným kvótovým výberom so znáhodnením v poslednom kroku. Kontrolovanými premennými boli: pohlavie, vek, národnosť, vzdelanie, veľkostná skupina obce a kraj. Po zhodnotení úrovne terénnych prác, vecnej a logickej kontrole vyplnených dotazníkov, bolo na spracovanie odovzdaných 1200 dotazníkov, čo predstavuje 100%-nú návratnosť z plánovaného počtu 1200 rozhovorov. Jeden respondent v tomto prieskume reprezentoval 3 757 obyvateľov SR zo sledovaného základného súboru populácie od 16 rokov vyššie.

Na zabezpečenie kvalitnej práce spolupracovníkov - anketárov je vypracovaný systém permanentnej kontroly so spätnou väzbou.

Štatistická presnosť výsledkov výskumu bola hodnotená pomocou intervalov spoľahlivosti. Pre výpočet očakávanej výberovej chyby (reliability) sa využívajú vzťahy platné pre prostý náhodný výber. Charakteristika reliability vzťahovaná na celý súbor pri rozsahu $n=1200$ je $\pm 2,83\%$. V tabuľke na nasledujúcej strane je uvedené podrobnejšie testovanie reprezentatívnosti celého súboru s jeho výsledkami. Pri uvažovanej 5 %-nej úrovni významnosti sa potvrdila reprezentatívnosť výberového súboru podľa kvótových znakov pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkostná skupina obce a kraj.

^{1/} *Sčítanie obyvateľov, domov a bytov Slovenskej republiky v roku 2011*
ŠÚSR Bratislava

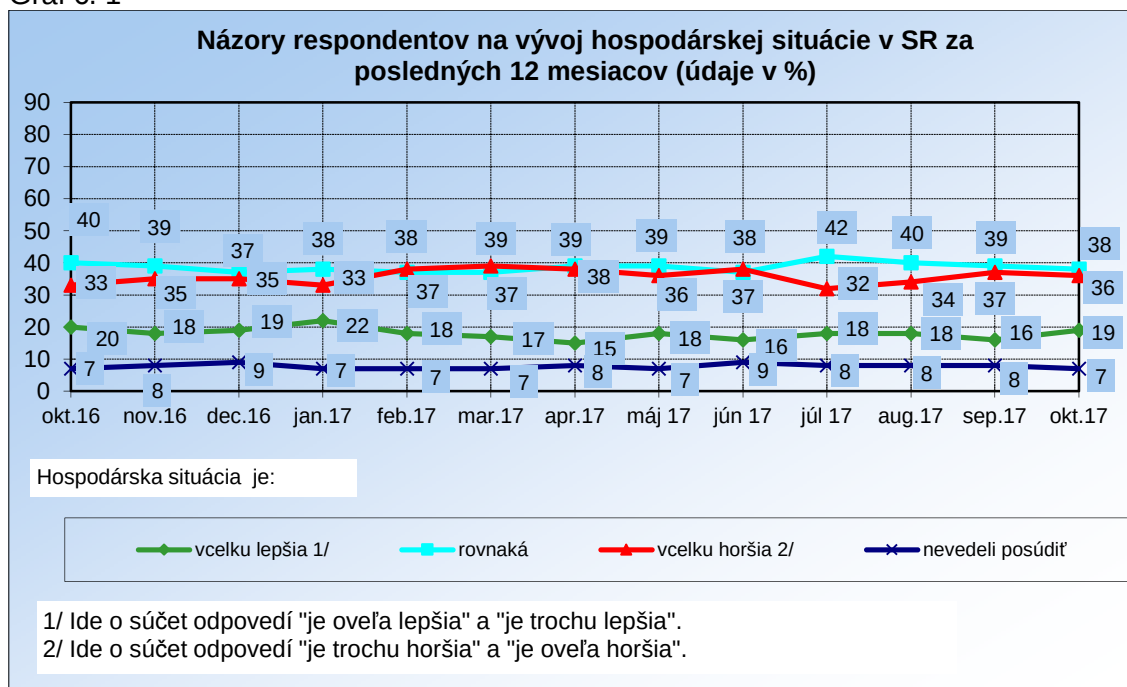
Reprezentatívnosť výberového súboru populácie SR vo veku 16 a viac rokov				
V10/2017				
Znak	Základný súbor (v %)	Výberový súbor (v %)	Rozdiel	CHI2 Test HV 5 %
Pohlavie:				<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
muž	48,17	48,08	-0,09	
žena	51,83	51,92	0,09	
Vek:				<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
16-17	2,97	3,00	0,03	
18-24	12,20	12,17	-0,03	
25-29	9,71	9,67	-0,04	
30-39	19,72	19,67	-0,05	
40-49	16,23	16,25	0,02	
50-59	17,11	17,17	0,06	
60-64	6,91	6,92	0,01	
65 a viac	15,15	15,17	0,02	
Vzdelanie:				<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
základné	17,62	17,42	-0,20	
stredné bez maturity	28,56	28,33	-0,23	
stredné s maturitou	36,65	37,00	0,35	
vysokoškolské	17,17	17,25	0,08	
Národnosť:				<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
slovenská	87,03	87,50	0,47	
maďarská	9,40	9,25	-0,15	
iná	3,57	3,25	-0,32	
Veľkostná skupina obce:				<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
do 1999	30,02	30,00	-0,02	
2000 -9999	21,94	21,92	-0,02	
10000 - 49999	24,89	24,92	0,03	
50000 - 99999	10,75	10,75	0,00	
100 000 a viac	12,40	12,42	0,02	
Kraj:				<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
Bratislavský	11,42	11,42	0,00	
Trnavský	10,47	10,50	0,03	
Trenčiansky	11,29	11,25	-0,04	
Nitriansky	13,06	13,08	0,02	
Žilinský	12,66	12,67	0,01	
Banskobystrický	12,32	12,33	0,01	
Prešovský	14,49	14,50	0,01	
Košický	14,29	14,25	-0,04	

I. Hospodárska situácia na Slovensku

I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov optikou verejnej mienky

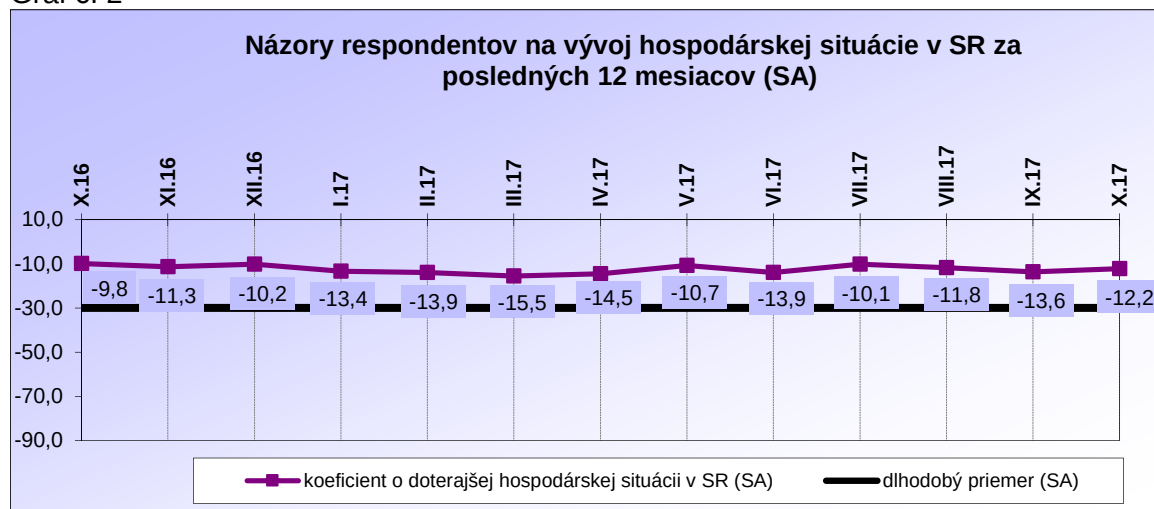
Jedným zo sezónne očistených indikátorov, ktorý sa medzimesačne zvýšil, bolo hodnotenie **doterajšieho vývoja ekonomickej situácie na Slovensku**. Od septembra pribudli 3 percentuálne body pri pozitívnom výroku (situácia sa zlepšila, 19 %), na negatívnom póle ubudol 1 percentuálny bod (situácia sa zhoršila, 36 %) a 1 percentuálny bod pri neutrálnom variante (stav sa nezmenil, 38 %). Prehľad údajov od októbra 2016 poskytuje graf č. 1.

Graf č. 1

Indexový výsledok pre doterajší vývoj hospodárskej situácie na Slovensku bol v októbri po sezónnej úprave -12,2. Koeficient sa v komparácii s minulým mesiacom zvýšil o 1,4 bodu a oproti rovnakému obdobiu minulého roka klesol o 2,4 bodu. Aktuálna hodnota, ako dokumentuje aj graf č. 2, naďalej prevyšuje úroveň dlhodobého priemeru.

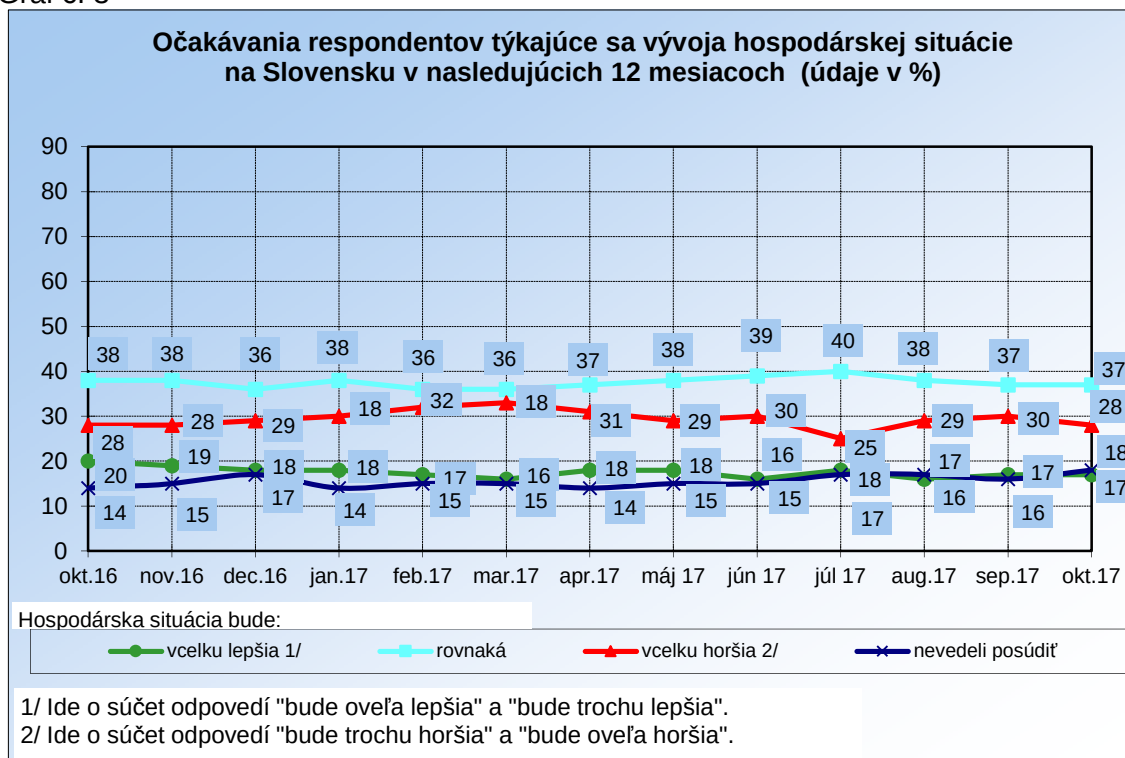
Graf č. 2

I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku optikou verejnej mienky

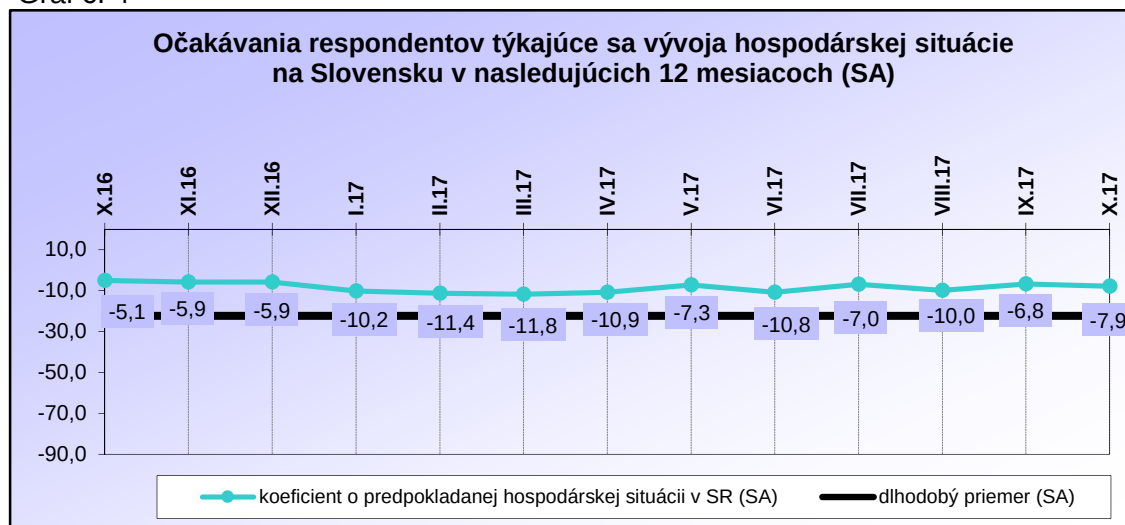
Pri **očakávanej ekonomickej situácii na Slovensku** ubudli 2 percentuálne body na pesimistickom póle (ekonomická situácia sa zhorší, 28 %). Kladné hodnotenia (ekonomická situácia sa zlepší) ostali stabilizované na 17 % a frekvencia neutrálnych odpovedí (ekonomická situácia zostane rovnaká) na 37 %. Vývoj ekonomických očakávaní občanov SR dokumentuje graf č. 3.

Graf č. 3

Aktuálnym údajom prepočítaným podľa metodiky Európskej komisie je koeficient – 7,9. Za posledný mesiac indikátor klesol o 1,1 bodu, prevyšuje hodnotu svojho dlhodobého priemeru a ako dokumentuje graf č. 4, respondenti sú pesimistickejší než pred rokom o 2,8 bodu.

Graf č. 4

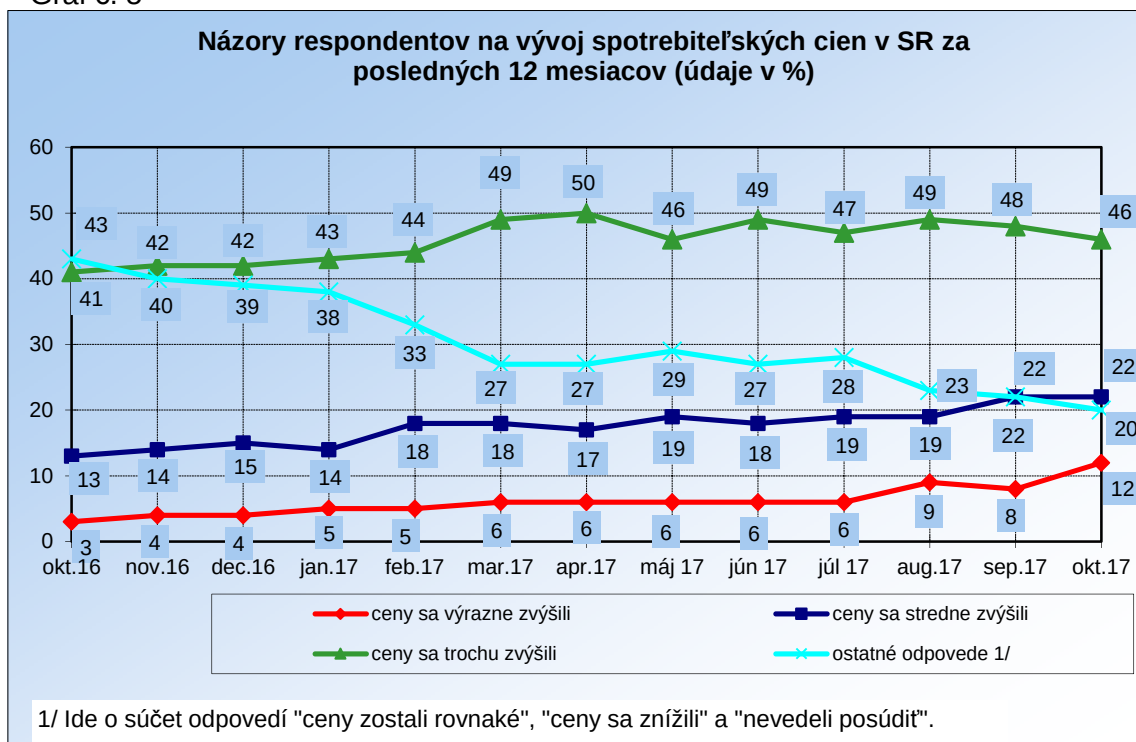

II. Spotrebiteľské ceny

II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov

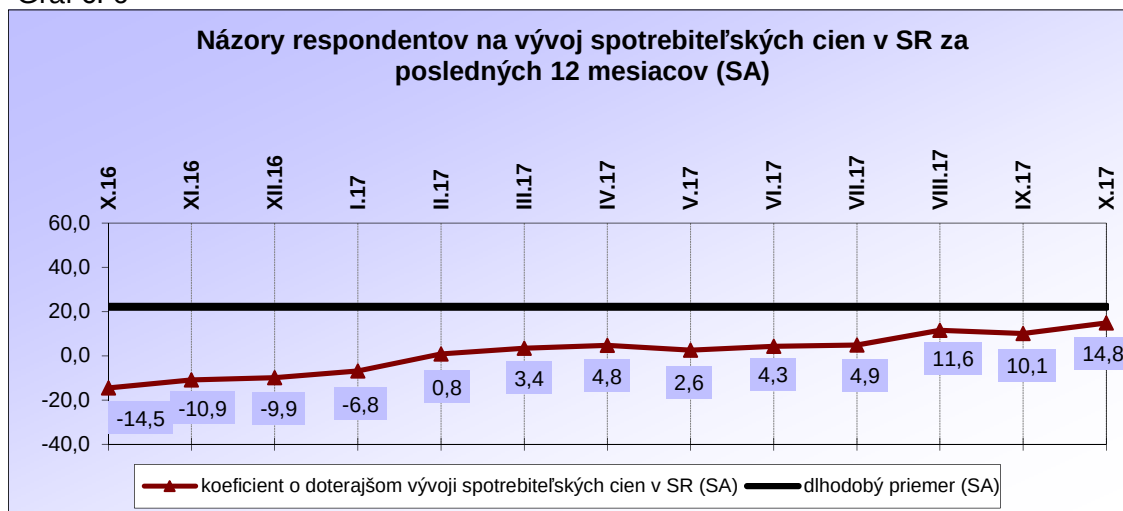
Pri percepcii **doterajšieho vývoja spotrebiteľských cien** výskyt najradikálnejšej odpovede (ceny sa veľmi zvýšili, 12 %) vzrástol o 4 percentuálne body a stredné zvyšovanie cien deklaroval rovnaký podiel ako v septembri (22 %). Ostatné odpovede si odpísali 2 percentuálne body pri miernom zvýšení cien (na 46 %), 4 percentuálne body pri stabilizovanej hladine (na 11 %) a 1 percentuálny bod pri odpovedi o znížení cien (na 1 %). Z dôvodu prehľadnosti sú v grafe č. 5 niektoré vyjadrenia zahrnuté do kategórie ostatné odpovede.

Graf č. 5

Vyjadreniam o doterajšom vývoji spotrebiteľských cien možno priradiť koeficientovú hodnotu 14,8. Znamenala nárast inflačného napätia oproti minulému mesiacu o 4,7 bodu a v porovnaní so stavom pred rokom o 29,3 bodu. Aktuálny výsledok je priaznivejší ako dlhodobý priemer. Prepočítané hodnoty od októbra minulého roka prezentuje graf č. 6.

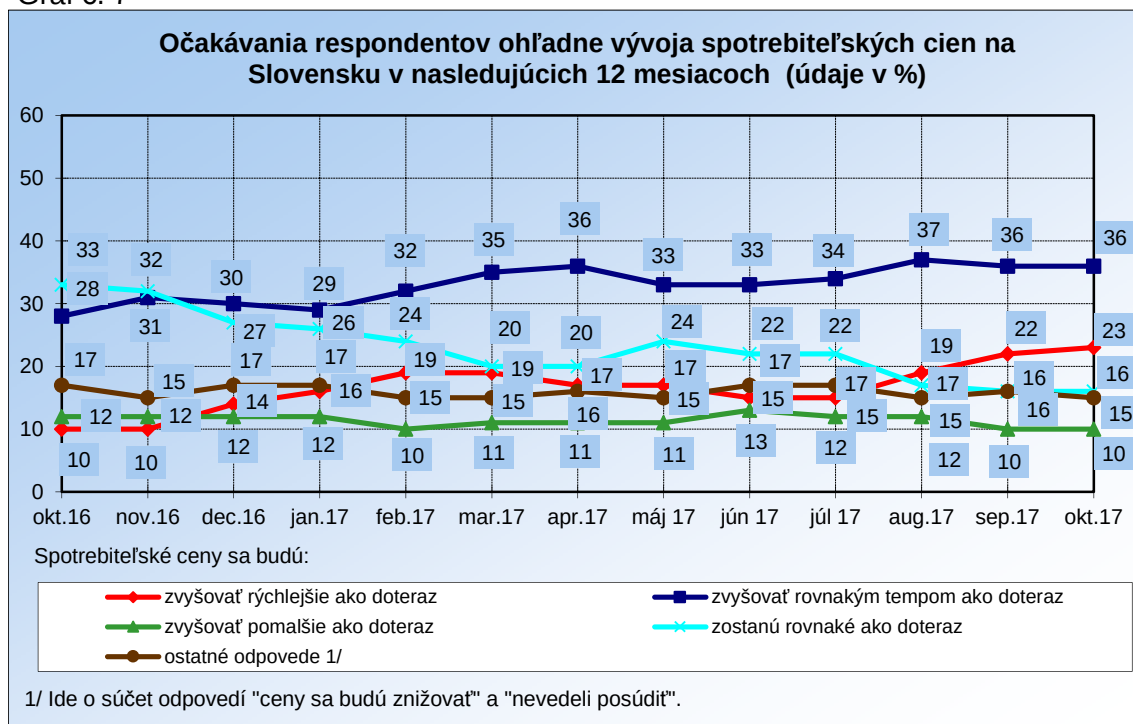
Graf č. 6

II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období

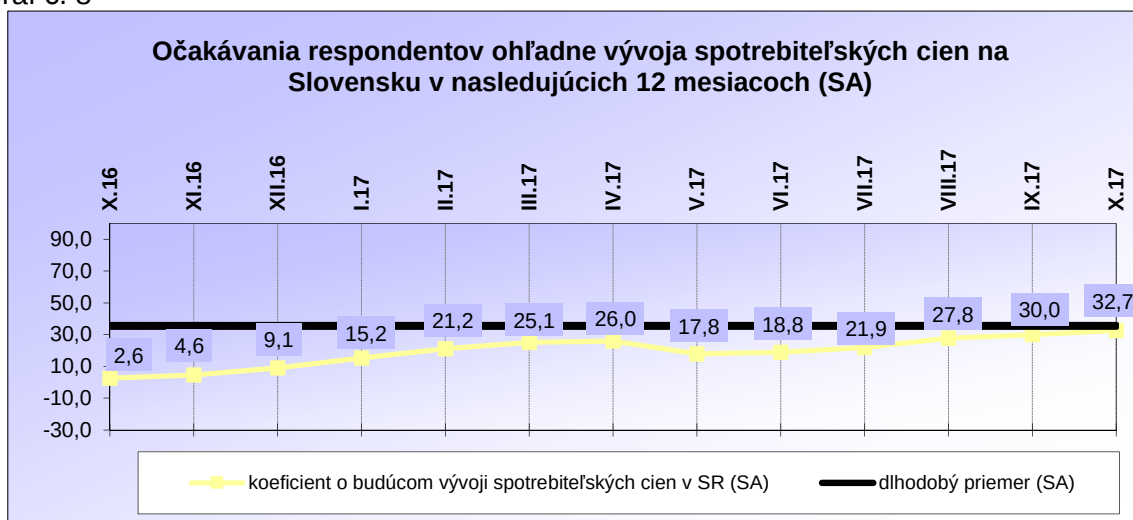
Odhad **vývoja spotrebiteľských cien na Slovensku v nasledujúcich 12 mesiacoch** zaznamenal oproti septembru minimálnu zmenu. Početnosť najradikálnejšieho tvrdenia (ceny sa budú zvyšovať rýchlejším tempom ako doteraz) vzrástla o 1 percentuálny bod na 23 % a nezmenené ostali všetky ostatné varianty: skupina s názorom o rovnakom tempe zvyšovania cien na 36 %, tvrdenie o pomalšom tempe zvyšovania cien ako doteraz na 10 % a vyjadrenie o stabilite cien na 16 %. Aj frekvencia výroku o poklese cien ostala nezmenená (1 %). Výsledky prezentuje nasledujúci graf.

Graf č. 7

Laické odhady budúceho vývoja spotrebiteľských cien dosiahli v októbri 2017 hodnotu 32,7, čo signalizovalo nárast napätia z predpokladaného vývoja cien oproti septembru o 2,7 bodu. Aktuálne je výsledok priaznivejší ako dlhodobý priemer a spotrebiteľia prezentovali viac obáv zo zvyšovania cien ako v rovnakom období minulého roka (o 30,1 bodu). Graf č. 8 ilustruje cenové predpovede obyvateľov od októbra 2016.

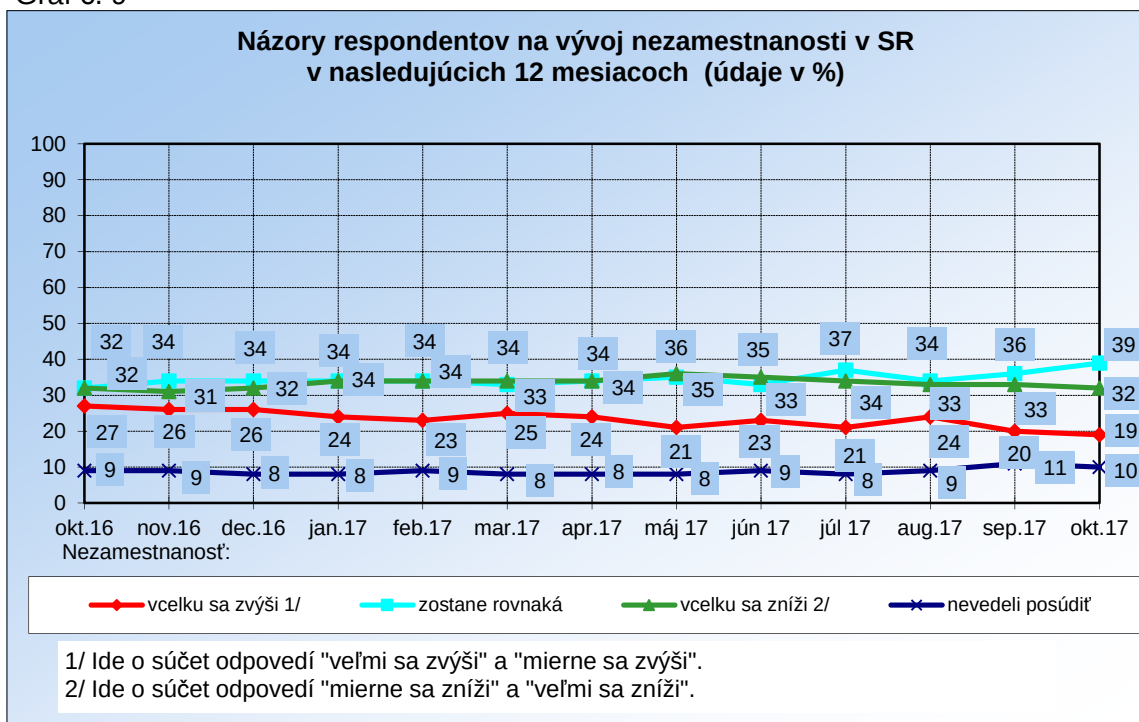
Graf č. 8

III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti

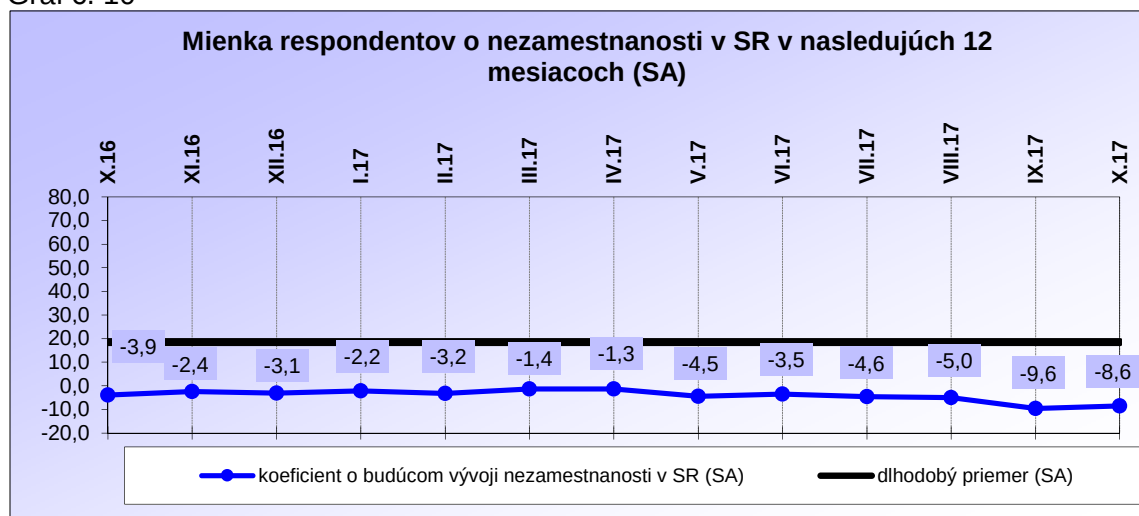
Pri indikátore o **vývoji nezamestnanosti v nasledujúcich 12 mesiacoch** sa oproti minulému mesiacu zúžilo o 1 percentuálny bod zastúpenie pesimistického stanoviska (nezamestnanosť sa zvýši, 19 %) i optimistického tvrdenia (nezamestnanosť sa zníži, 32 %). Naopak, početnosť neutrálneho výroku (nezamestnanosť sa nezmení) sa rozšírila o 3 percentuálne body na 39 %. Graf č. 9 poskytuje prehľad laických prognóz vývoja nezamestnanosti od októbra 2016.

Graf č. 9

Pri očakávanom vývoji nezamestnanosti obsahovala indexová hodnota (-8,6) viac pesimizmu ako pred mesiacom (o 1 bod) a menej ako pred rokom (o 4,7 bodu). Aktuálny výsledok je priaznivejší ako dlhodobý priemer. Prepočítané údaje o očakávanom vývoji nezamestnanosti prezentuje graf č. 10.

Graf č. 10

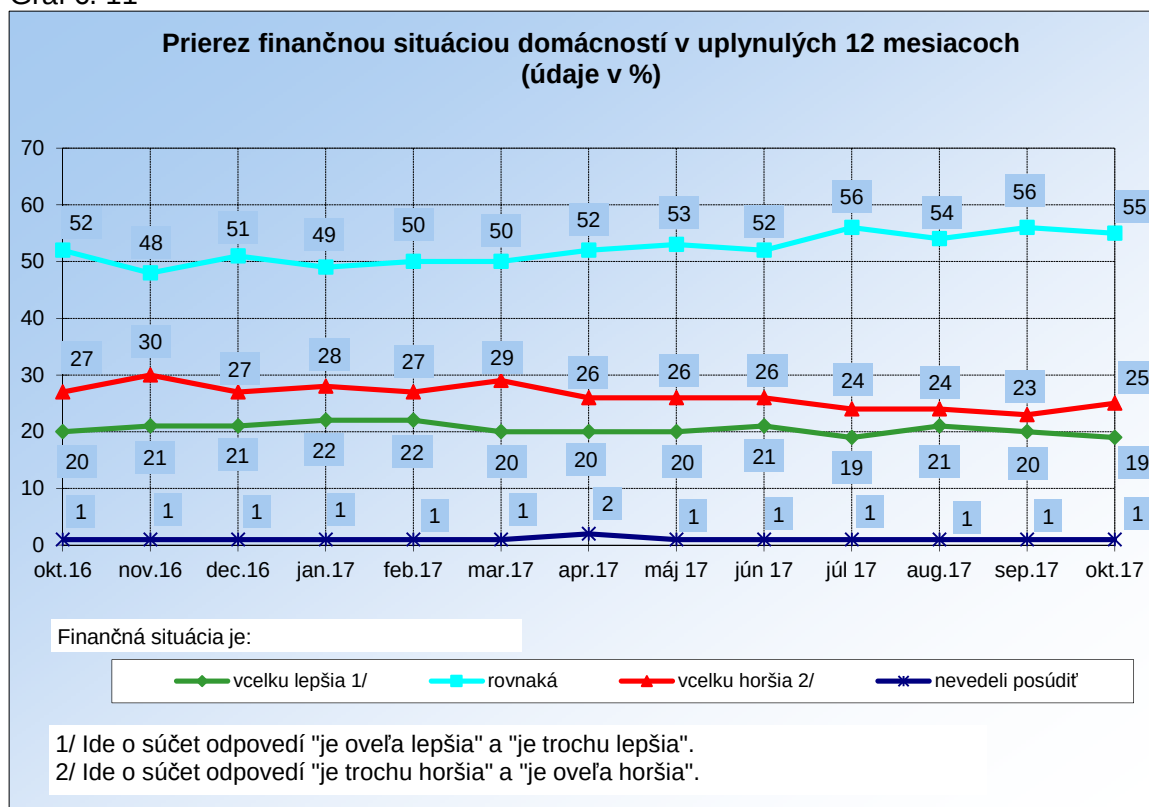

IV. Finančná situácia v domácnostiach

IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch

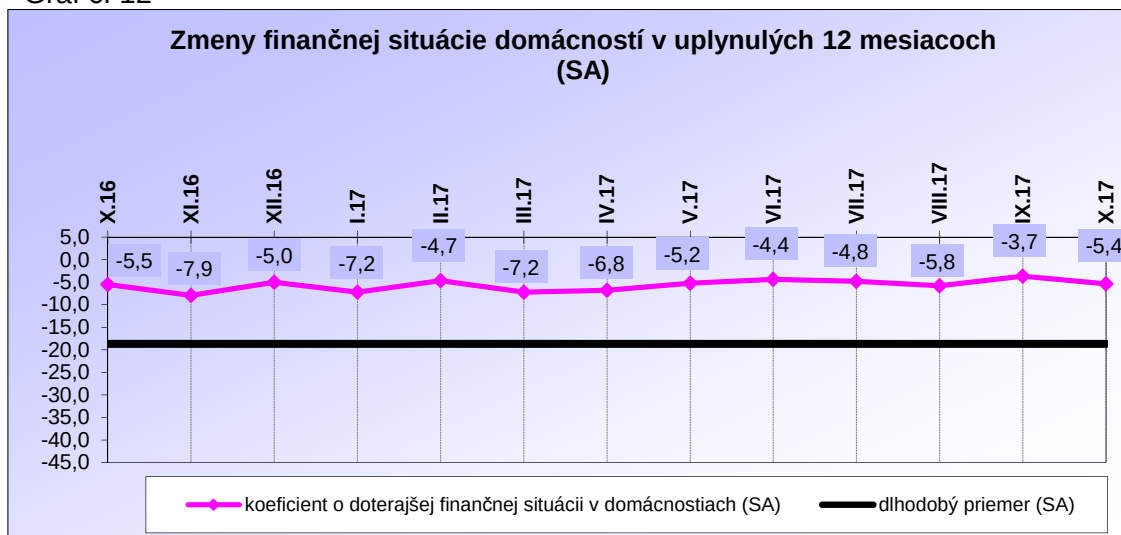
Posudzovanie **doterajšieho vývinu finančnej situácie domácností** zaznamenalo pokles o 1 percentuálny bod na pozitívnom póle (finančná situácia domácností sa zlepšila, 19 %) a zároveň sa o 1 percentuálny bod znížil i podiel neutrálnych tvrdení (situácia sa nezmenila, 55 %). Na negatívnom póle (situácia sa zhoršila, 25 %) došlo k prírastku 2 percentuálnych bodov. Zobrazenie výsledkov od októbra 2016 poskytuje graf č. 11.

Graf č. 11

V októbri 2017 oproti predchádzajúcemu mesiacu index naznačil mierne zhoršenie mienky o doterajšom vývoji finančnej situácie v domácnosti (o 1,7 bodu). Aktuálna hodnota -5,4 bola o 0,1 bodu priaznivejšia ako pred rokom a prevyšovala úroveň svojho dlhodobého priemeru. Vývoj názorov na stav rodinných financií dokumentuje nasledujúci graf.

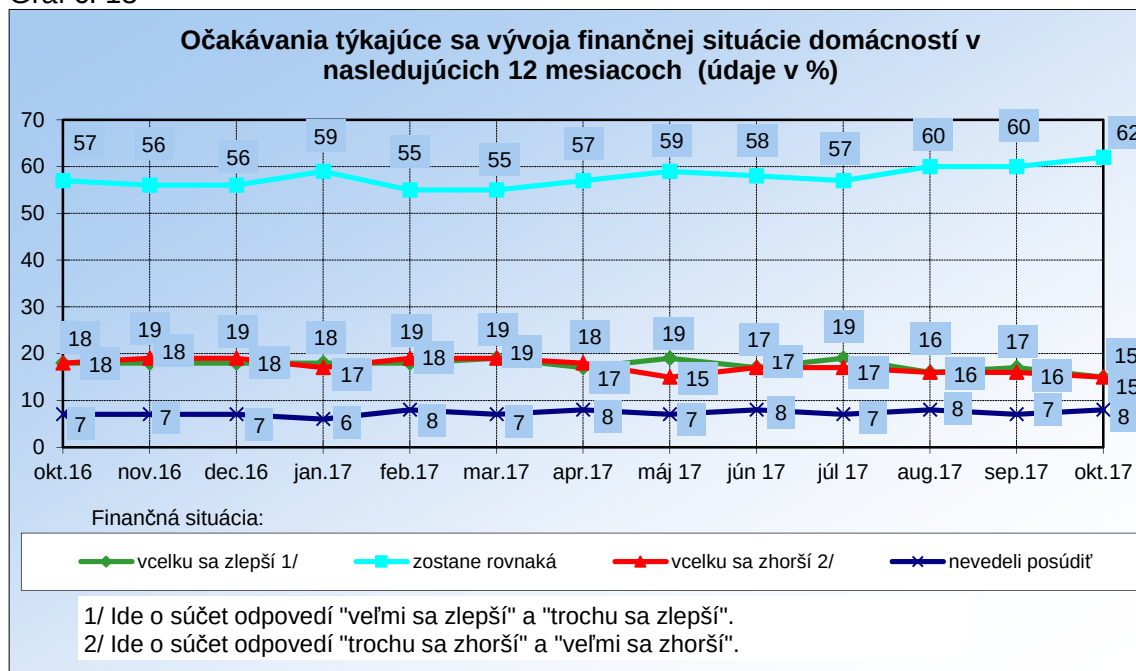
Graf č. 12

IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch

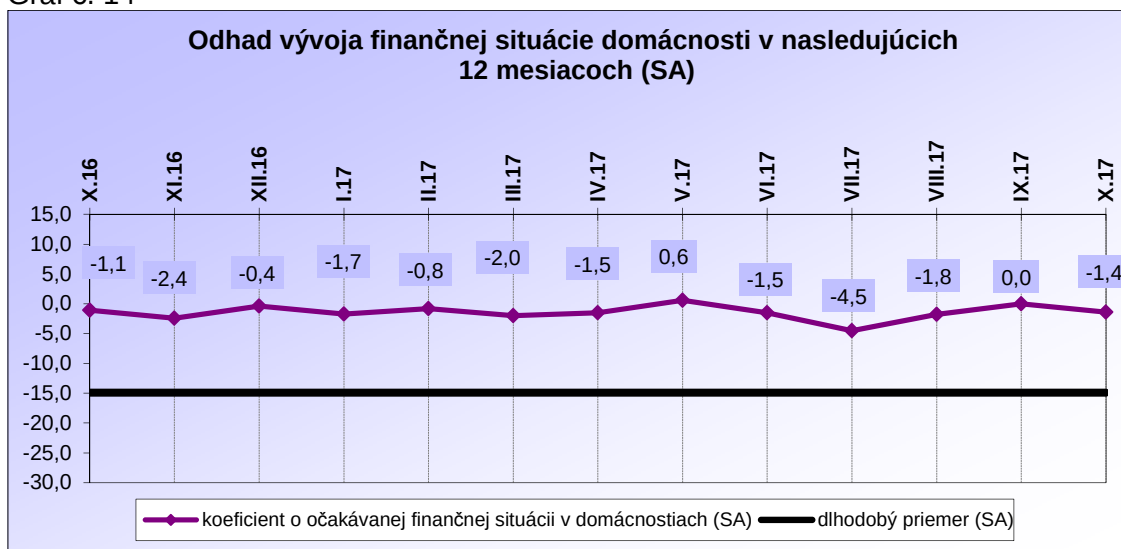
Pri odhade vývoja finančnej situácie v domácnosti v nasledujúcich 12 mesiacoch sa výskyt kladného výroku (finančná situácia sa zlepší) znížil o 2 percentuálne body na 15 % a frekvencia negatívnych vyjadrení (finančná situácia sa zhorší, 15 %) o 1 percentuálny bod. Zastúpenie neutrálneho variantu (finančná situácia sa nezmení, 62%) sa zvýšilo o 2 percentuálne body. Graf č.13 zobrazuje vývoj hodnôt od októbra 2016.

Graf č. 13

Prepočítaný indikátor o očakávanom vývoji finančnej situácie v domácnostiach má v aktuálnom výskume hodnotu $-1,4$. Tento výsledok je o 1,4 bodu nepriaznivejší ako hodnota za predchádzajúci mesiac, prevyšuje svoj dlhodobý priemer a vyjadruje o 0,3 bodu horší stav ako koeficient z rovnakého obdobia minulého roka. Nasledujúci graf znázorňuje vývoj indikátora od októbra 2016.

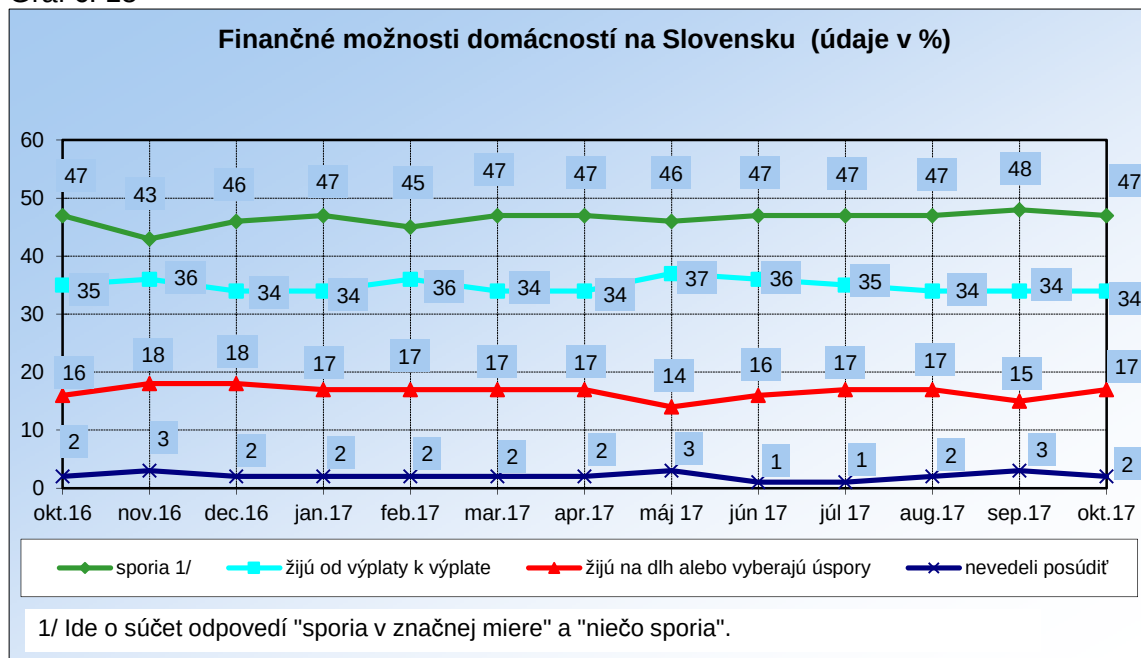
Graf č. 14

IV. 3 Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach

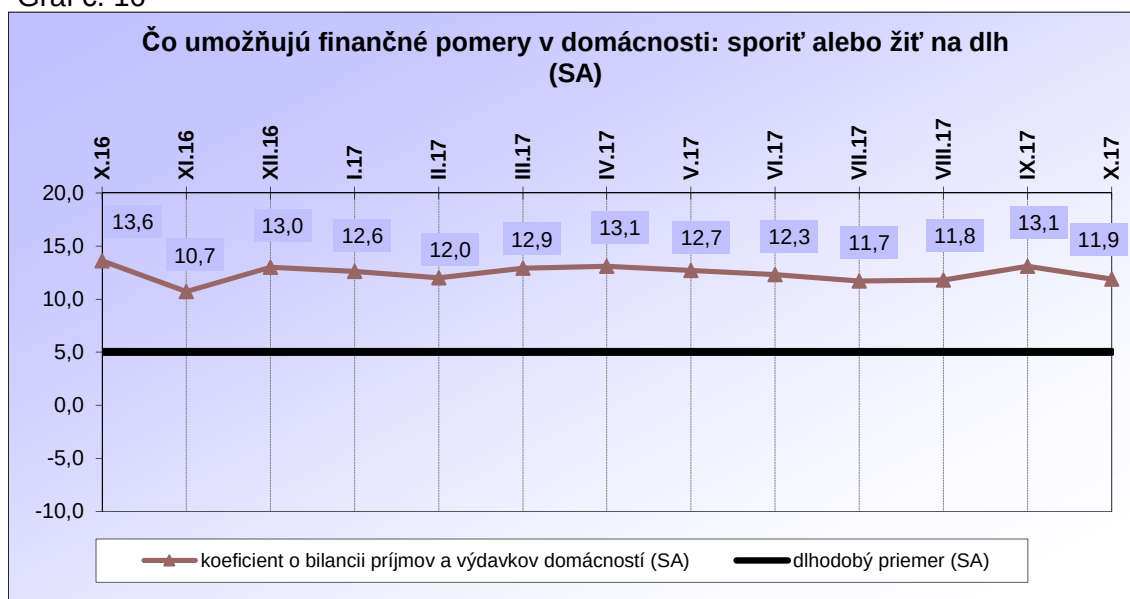
Pri indikátore **bilancie príjmov a výdavkov domácností** oproti minulému mesiacu sa zastúpenie tých, čo dokážu usporiť časť svojich príjmov znížilo o 1 percentuálny bod na 47 % a výskyt rodín, ktoré nedokážu sporiť, ale siahajú na úspory alebo žijú na dlh sa zvýšil o 2 percentuálne body (na 17 %). Oproti septembru sa nezmenil počet domácností s vyrovnaným rozpočtom (34 %). Vývoj názorov od októbra 2016 prezentuje graf č.15.

Graf č. 15

Podľa výsledkov prieskumu na Slovensku v októbri 2017 prevažovali domácnosti, ktoré dokázali časť svojich príjmov usporiť, čo sa zobrazilo v kladnom výsledku prepočítaného koeficienta +11,9. Táto hodnota vyjadrovala nepriaznivejší stav ako pred mesiacom (o 1,2 bodu), zaostávala za výsledkom zisteným pred rokom (o 1,7 bodu) a prevyšovala úroveň svojho dlhodobého priemeru. Prepočítané údaje o stave financií domácností zobrazuje graf č. 16.

Graf č. 16

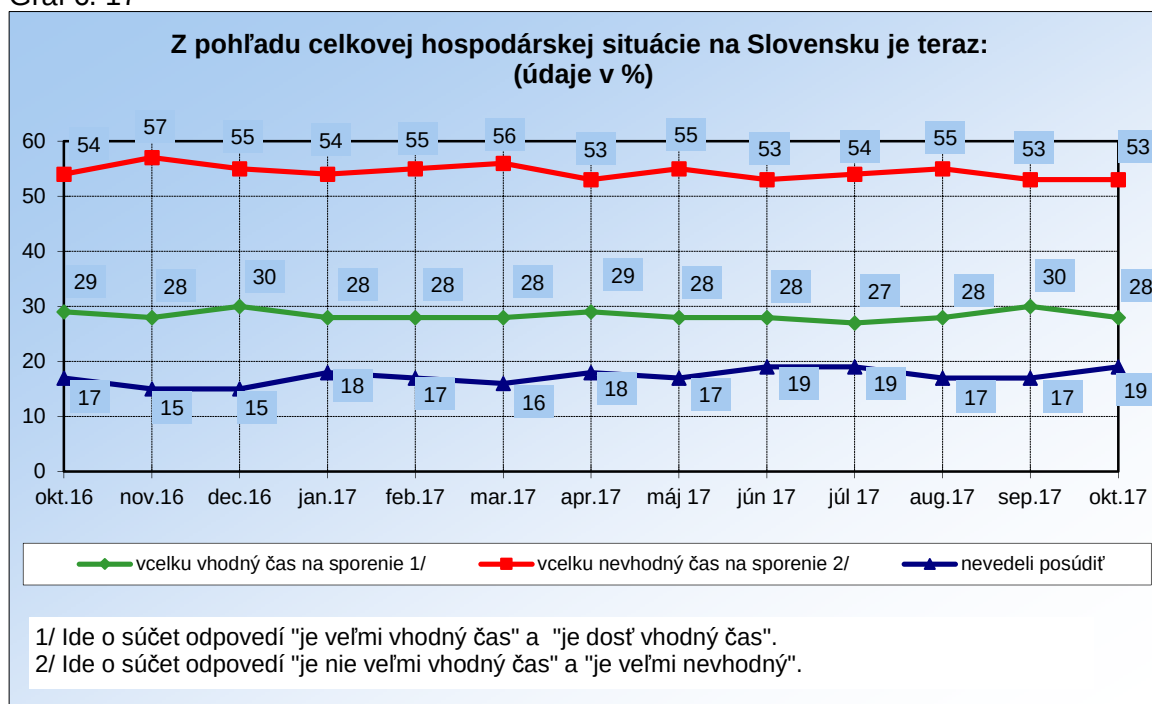

V. Sporenie občanov

V. 1. Sporenie na Slovensku z pohľadu verejnosti

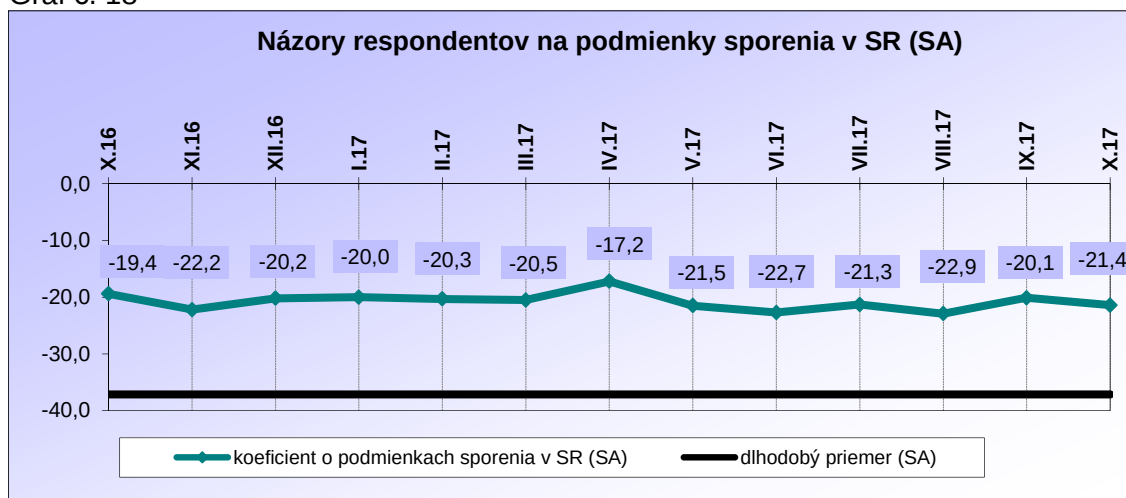
Pri posudzovaní **podmienok sporenia** okruh s preferenciou kladných tvrdení (je vcelku vhodný čas na sporenie) v porovnaní s minulým mesiacom znížil svoj podiel o 2 percentuálne body (28 %), na protipóle (je vcelku nevhodný čas na sporenie) ostala hladina stabilizovaná (53 %). Graf č. 17 znázorňuje vývoj mienky za posledný rok.

Graf č. 17

Prepočítaný sezónne očistený výsledok o atmosfére sporenia dosiahol hodnotu -21,4 a oproti septembru 2017 klesol o 1,3 bodu. V porovnaní s októbrom 2016 bol nepriaznivejší o 2 body, avšak naďalej prevyšoval úroveň dlhodobého priemeru. Prehľad údajov za posledných 13 mesiacov poskytuje graf č. 18.

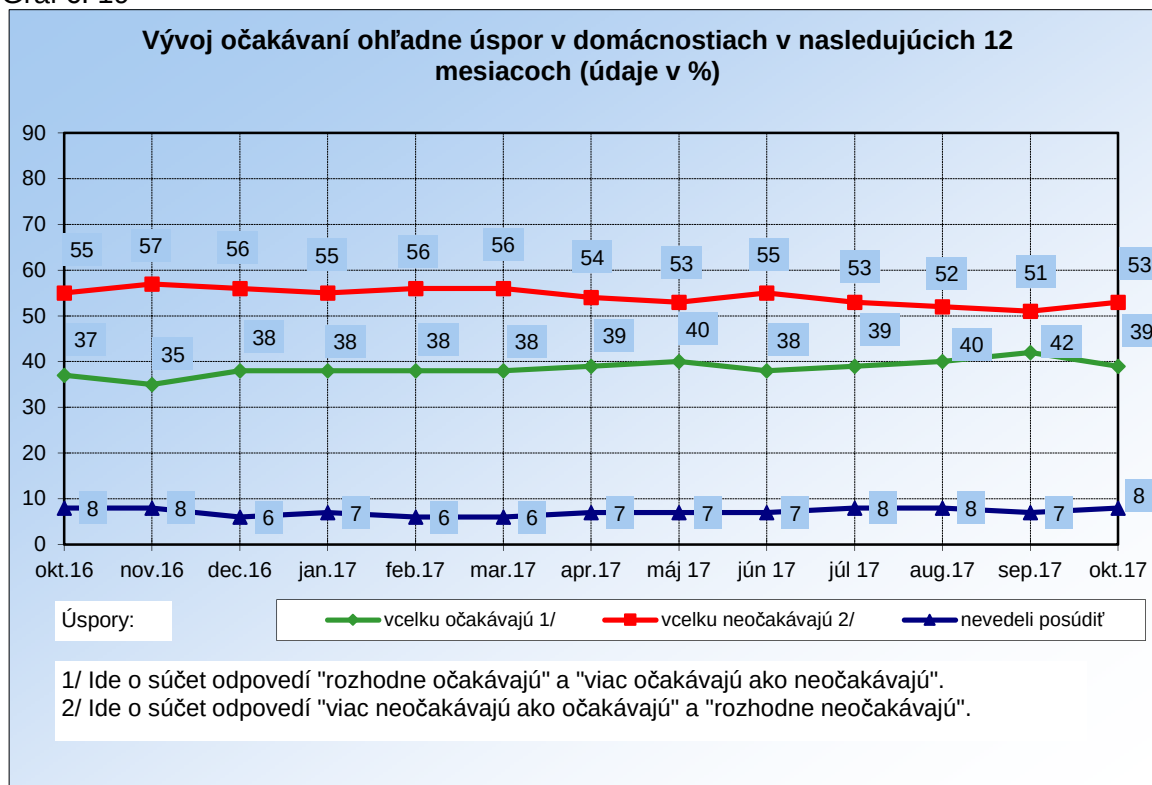
Graf č. 18

V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach

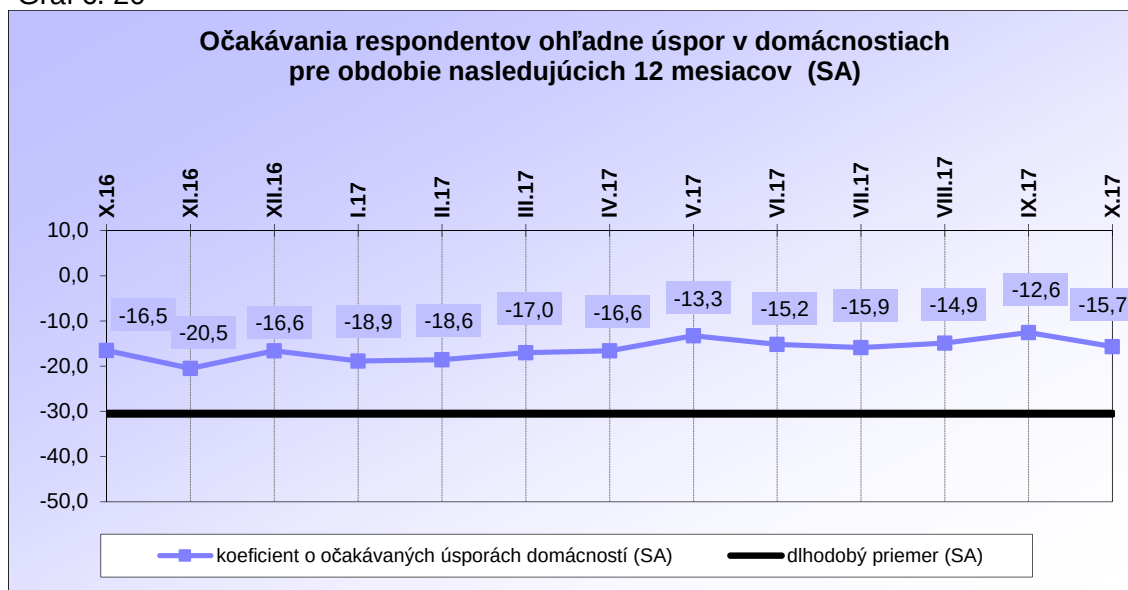
Pri **perspektívach úspor domácnosti** podiel kladných odpovedí (očakávajú úspory) klesol o 3 percentuálne body na 39 % a frekvencia záporných výrokov vzrástla o 2 percentuálne body na 53 %. Vývoj mienky obyvateľov od októbra 2016 zobrazuje graf č. 19.

Graf č. 19

Koeficient vypovedajúci o perspektívach úspor v domácnostiach dosiahol v októbri 2017 hodnotu -15,7, ktorá naďalej prevyšovala dlhodobý priemer. V odpovediach respondentov bolo viac pesimizmu (o 3,1 bodu) pri porovnaní so stavom pred mesiacom a menej ako v rovnakom období minulého roka (o 0,8 bodu). Výsledky o perspektívach úspor domácností prezentuje nasledujúci graf (č. 20).

Graf č. 20

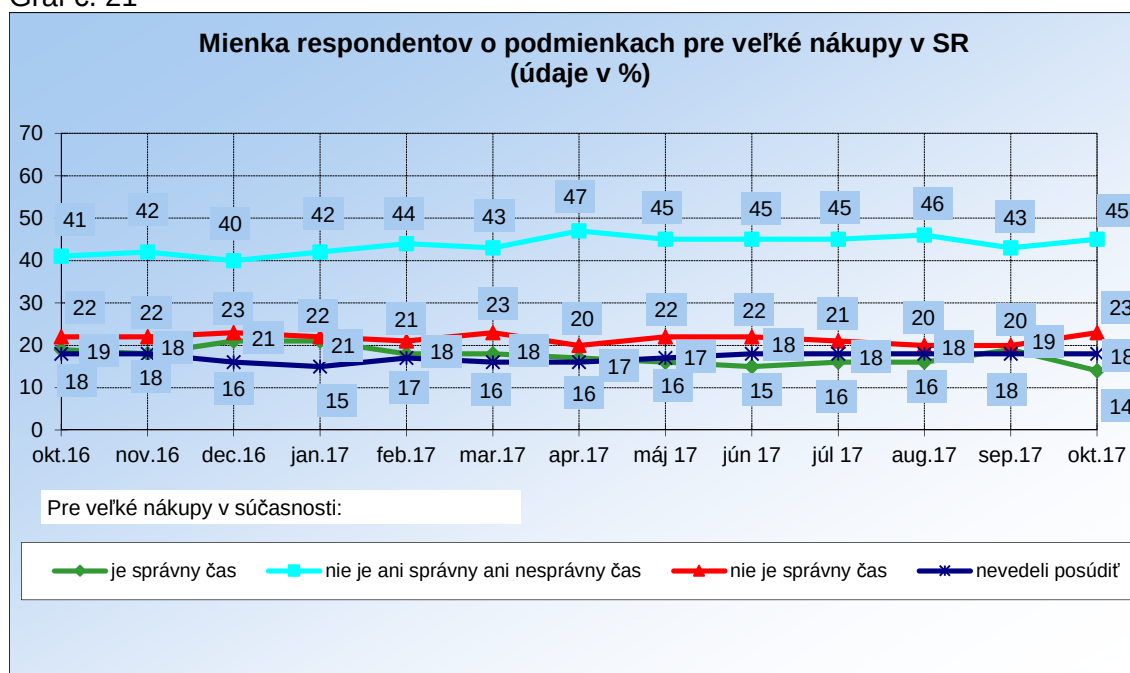

VI. Spotrebiteľské úmysly domácností

VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku

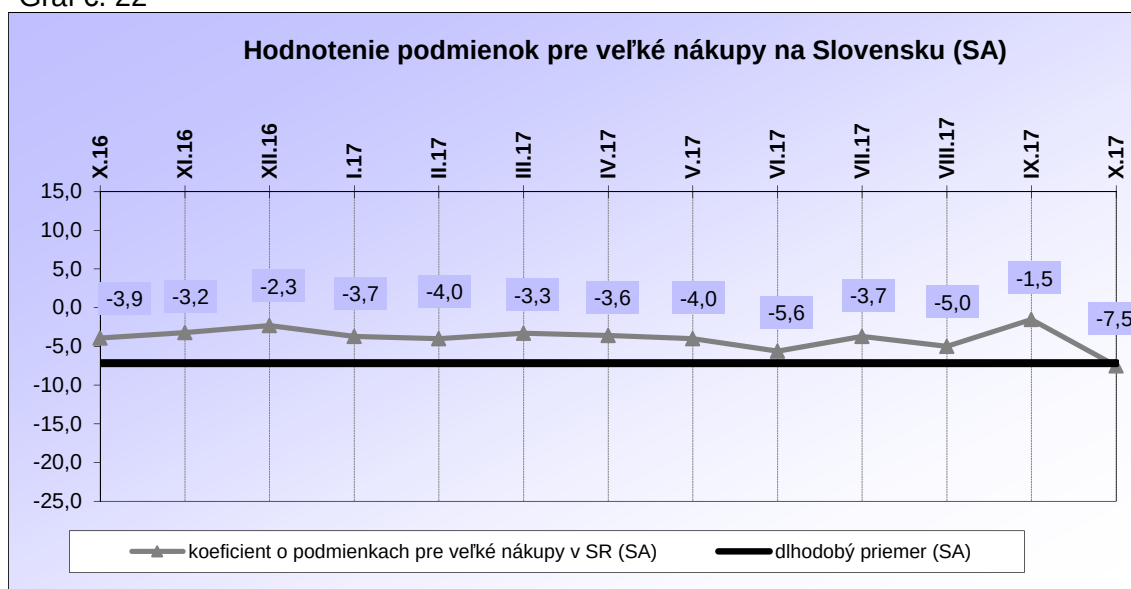
Pri **hodnotení podmienok pre veľké nákupy** zastúpenie pozitívnych výrokov (je správny čas na veľké nákupy) sa znížilo o 5 percentuálnych bodov (na 14 %) a o 2 percentuálne body vzrástol počet neutrálnych tvrdení (nie je správny ani nesprávny čas) na 45 %. Výskyt negatívnych odpovedí (nie je správny čas na veľké nákupy) sa oproti septembru zvýšil o 3 percentuálne body na 23 %. Rozdelenie názorov za posledných 13 mesiacov ilustruje graf č. 21.

Graf č. 21

Transformovaný výsledok o podmienkach na veľké nákupy je -7,5. Hodnotenia respondentov sú nepriaznivejšie ako pred mesiacom (o 6 bodov) a pesimistickejšie ako pred rokom (o 3,6 bodu). Aktuálny údaj je blízky dlhodobému priemeru. Graf č. 22 zobrazuje prepočítané štatistické zistenia za posledný rok.

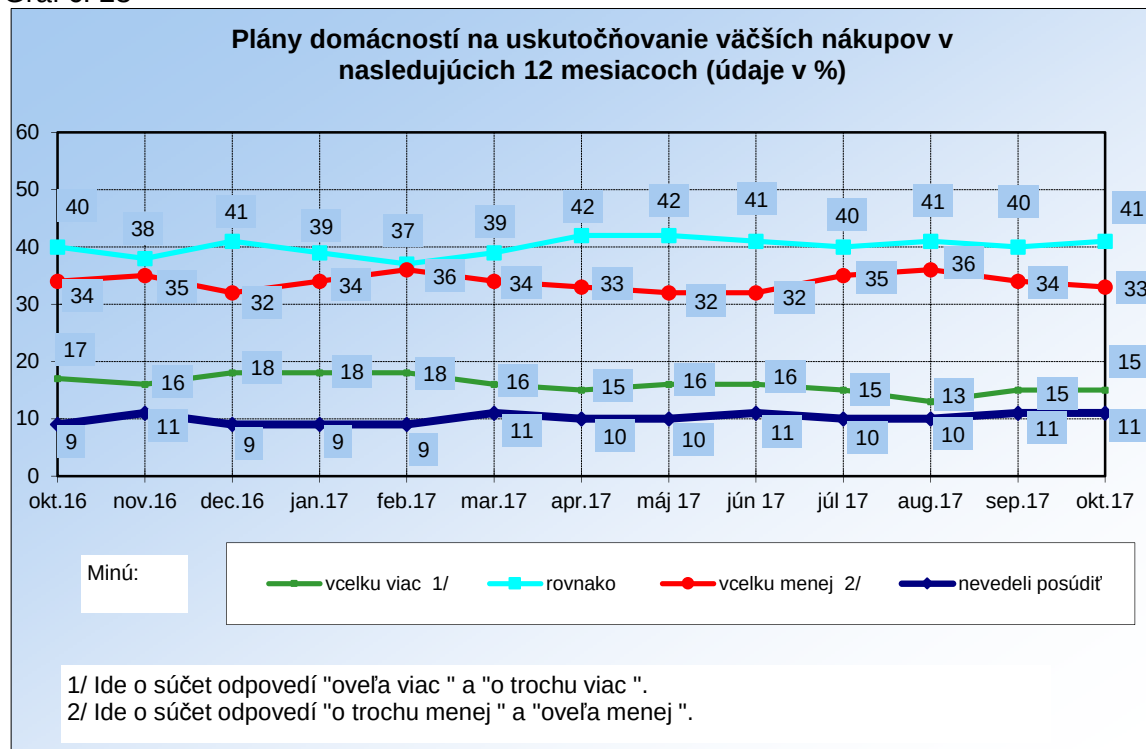
Graf č. 22

VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období

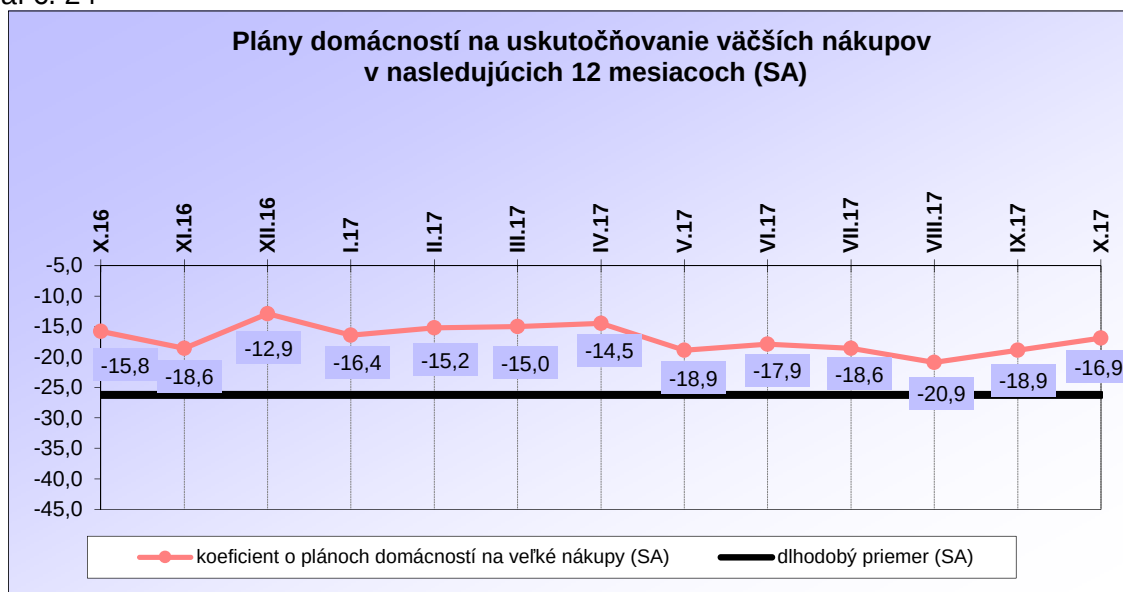
V plánoch domácností na nákup predmetov dlhodobej spotreby sa prejavil stabilizovaný výskyt rodín, ktoré plánujú svoje výdavky zvýšiť (na 15 %). Úbytok zastúpenia o 1 percentuálny bod zaznamenali rodiny, ktoré majú v úmysle zníženie výdavkov na nákup predmetov ako nábytok, koberce, biela a čierna technika na 33 %. Pri neutrálnom variante (plánujú minúť na veľké nákupy rovnako ako pred rokom) sa zastúpenie rozšírilo o 1 percentuálny bod na 41 %. V grafe č. 23 je ilustrácia zistení od októbra 2016.

Graf č. 23

Indexovým zobrazením výsledkov o výdavkoch na veľké nákupy v domácnosti bola hodnota -16,9 vyjadrujúca o 2 body vyšší investičný potenciál ako pred mesiacom. Medziročné porovnanie vychádza nepriaznivejšie, keď oproti rovnakému obdobiu minulého roka je aktuálny potenciál nižší o 1,1 bodu, avšak stále prevyšuje úroveň svojho dlhodobého priemeru. Vývoj postojov transformovaných do koeficientov zobrazuje nasledujúci graf.

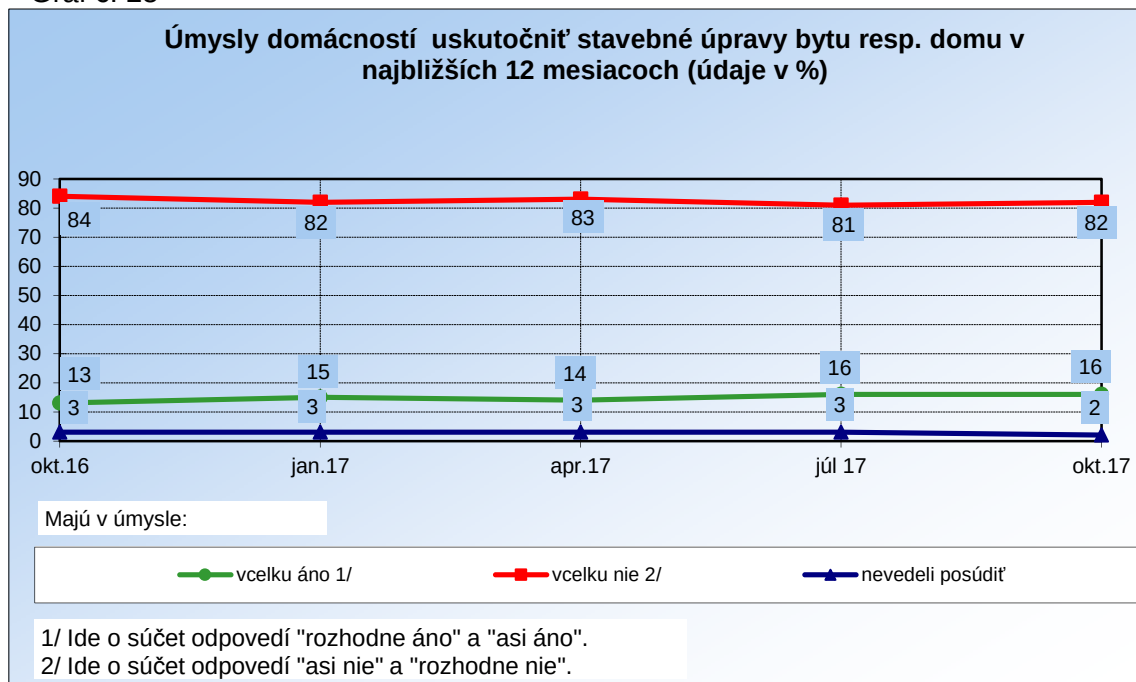
Graf č. 24

VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu, resp. domu

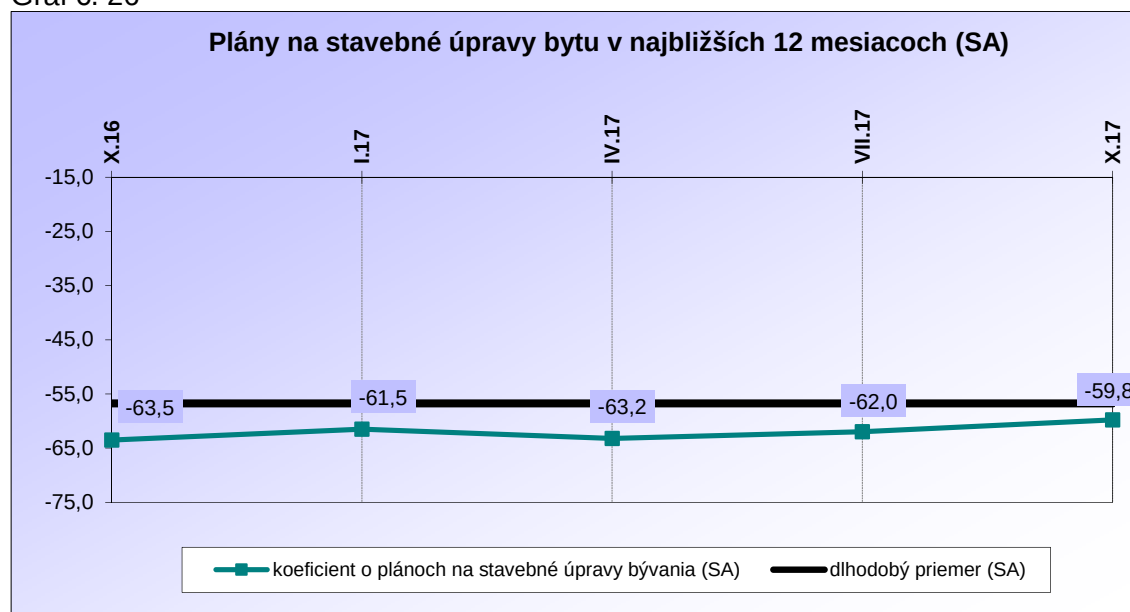
Nasledujúce investičné indikátory sa v súlade s metodikou EÚ monitorujú raz za tri mesiace. **Pri úmysle rekonštruovať svoje bývanie** sa výskyt záujemcov oproti júlu nezmenil (16 %). Z potenciálnych investorov 3 % uviedli vyjadrenie rozhodne áno a 13 % asi áno. Na protipóle (asi alebo určite nemajú v pláne realizovať stavebné úpravy bytu) sa podiel negatívnych odpovedí zvýšil o 1 percentuálny bod (na 82 %). Prehľad výsledkov prináša graf č. 25.

Graf č. 25

Prepočítaným údajom v prípade investícií do stavebných úprav bytu je hodnota -59,8. Za posledné 3 mesiace sa index zvýšil o 2,2 bodu, naďalej sa nachádza pod úrovňou dlhodobého priemeru a vyjadruje vyšší investičný potenciál ako v rovnakom období minulého roka (o 3,7 bodu). Prezentáciu výsledkov znázorňuje graf č. 26.

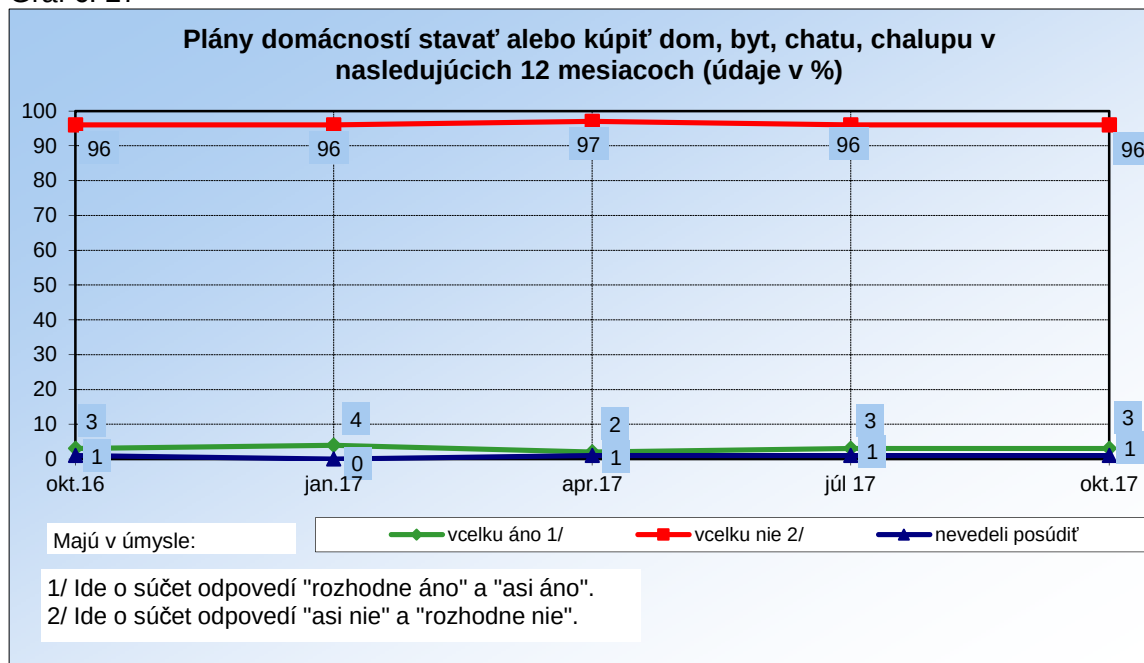
Graf č. 26

VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu domu, bytu, chaty, chalupy

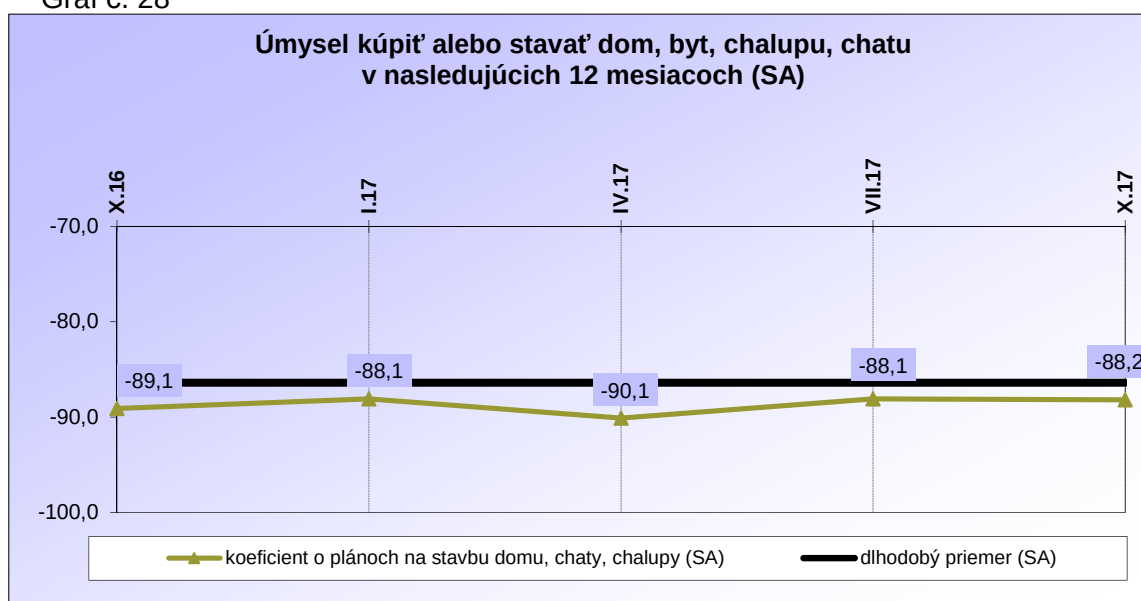
Pri zámere stavať alebo kupovať dom, byt, chatu, chalupu (3 %) bol záujem obyvateľov rovnaký ako pred štvrťrokom, pričom väčšina domácností (96 %) poskytla negatívne stanovisko (asi alebo určite neplánuje investičné aktivity v tejto oblasti). Kladné odpovede mali nasledujúcu štruktúru: 1 % domácností uviedlo variant rozhodne áno a 2 % asi áno. V nasledujúcom grafe (č.27) možno porovnať vývoj plánov od októbra 2016.

Graf č. 27

Transformovaným výsledkom, ktorý charakterizoval veľké investície do domu, bytu, chaty, chalupy, je $-88,2$ (pozri graf č. 28). Investičný záujem bol nižší ako pred štvrťrokom (o 0,1 bodu) a vyšší ako pred rokom (o 0,9 bodu). Naďalej zaostával za úrovňou svojho dlhodobého priemeru.

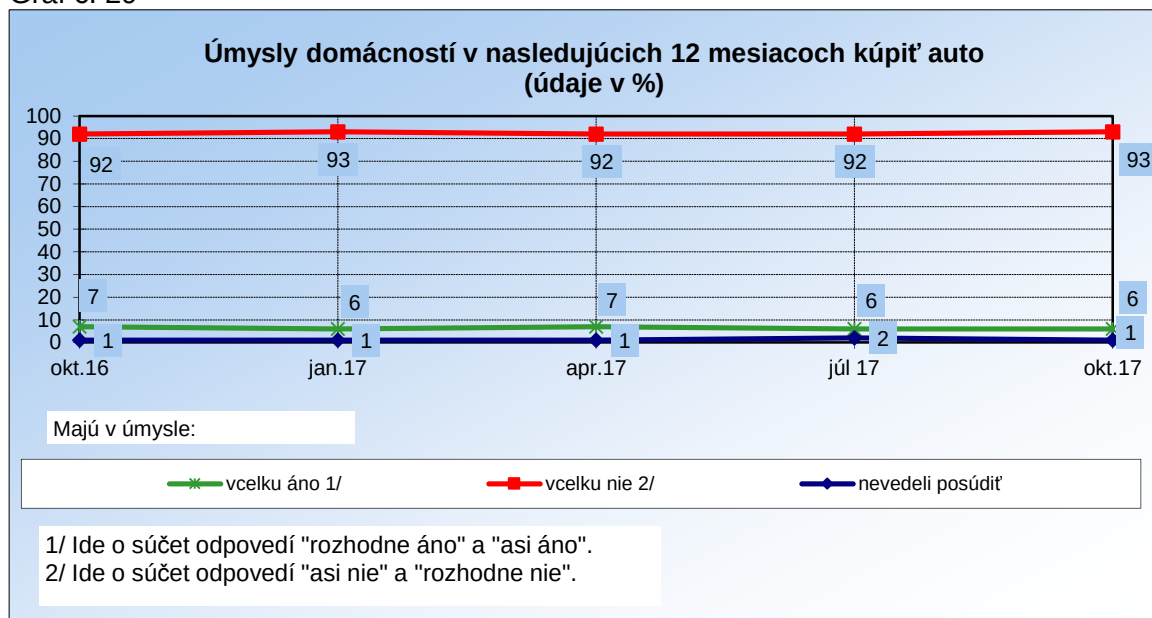
Graf č. 28

VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto

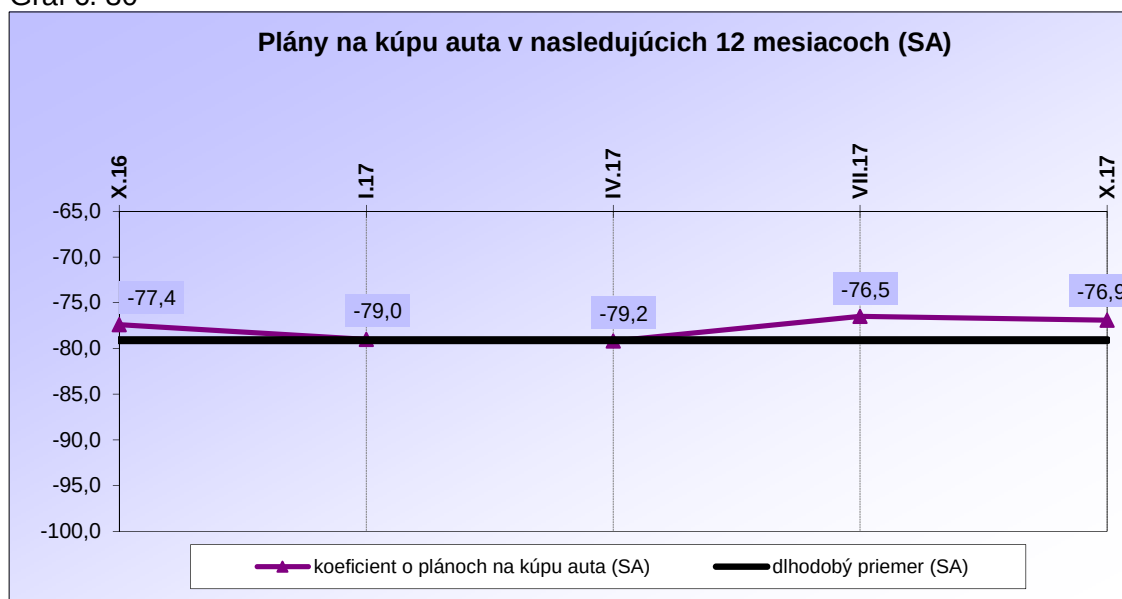
Pri **plánoch na kúpu auta** frekvencia kladných tvrdení ostala na úrovni minulého štvrťroku (6 %, v štruktúre 1 % rozhodne áno, 5 % asi áno) a negatívna odpoveď bola zastúpená 93 % oslovených, ktorí (asi alebo určite) nemajú v pláne najbližších 12 mesiacov kupovať auto (bolo to o 1 percentuálny bod viac ako pred štvrťrokom). Vyjadrenia respondentov od októbra minulého roka sú zobrazené v grafe č. 29.

Graf č. 29

V októbri 2017 výsledok týkajúci sa investovania do osobného automobilu po prepočítaní dosiahol hladinu -76,9, ktorá je o 0,4 bodu nižšia ako pred tromi mesiacmi a oproti rovnakému obdobiu minulého roka vzrástla o 0,5 bodu. Aktuálny výsledok prevyšoval svoj dlhodobý priemer. Prepočítané údaje o plánoch na zakúpenie motorového vozidla do domácnosti prezentuje graf č. 30.

Graf č. 30

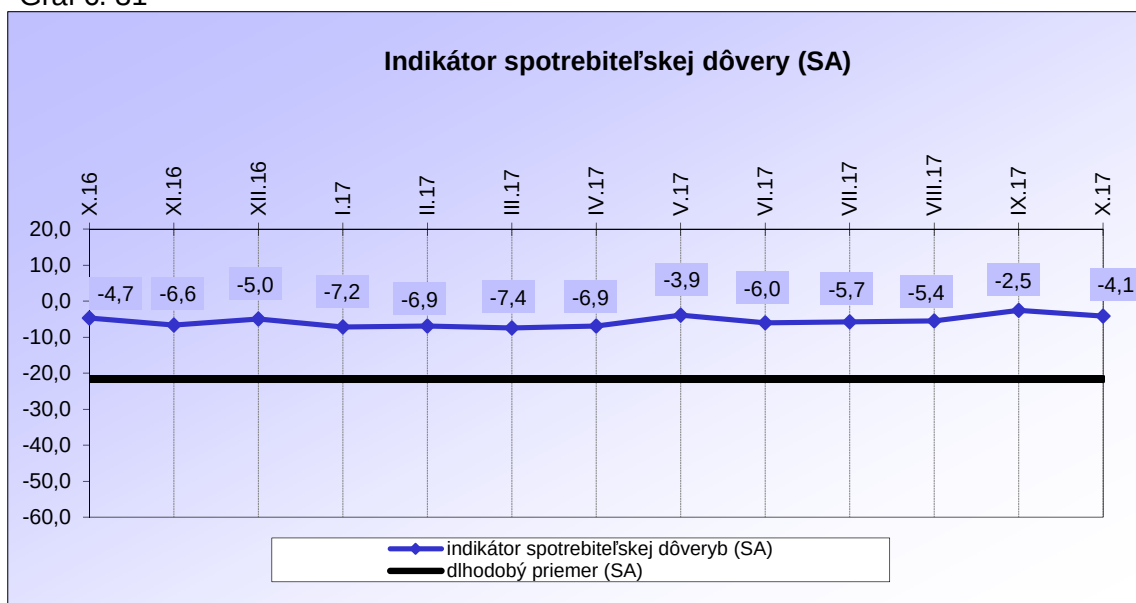

VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery

VII. 1. Vývoj v SR

Od septembra 2001 prešla Európska komisia na vyjadrenie celkových nálad obyvateľov prostredníctvom indikátora, ktorý sumarizuje z pätnástich sledovaných štyri oblasti: očakávania vývoja ekonomiky a nezamestnanosti v štáte, očakávania vývoja finančnej situácie a úspor v domácnosti (nezamestnanosť vstupuje do priemeru s opačným znamienkom). Hodnoty príslušného koeficienta sa pohybujú v intervale od mínus sto do plus sto. V hodnote -100 sú sústredené maximálne obavy, nedôvera a pesimizmus, hodnota +100 vyjadruje maximálnu spotrebiteľskú dôveru, spokojnosť, optimizmus. Graf č. 31 prezentuje vývoj indikátora od októbra 2016.

Graf č. 31

Spotrebiteľská atmosféra sa oproti minulému mesiacu zhoršila. V októbri sezónne očistený **indikátor spotrebiteľskej dôvery** klesol o 1,6 bodu na úroveň (-4,1) stále ešte blízku desaťročnému maximu. Na zníženie indexu nepriaznivo pôsobil pokles optimizmu pri všetkých zložkách, (očakávaná hospodárska situácia a predpokladaný vývoj nezamestnanosti v krajine, odhadovaný vývoj finančnej situácie a perspektívy sporenia v domácnosti). Aktuálny výsledok prevyšoval dlhodobý priemer.

Oproti stavu pred štvrťrokom súhrnný indikátor vzrástol o 1,6 bodu. Priaznivý vývoj názorov na budúci vývoj finančnej situácie v domácnosti a nezamestnanosti v SR bol čiastočne tlmený nepriaznivým vývojom mienky o budúcnosti ekonomickej situácie v krajine.

Komparácia so situáciou pred rokom vyznieva pozitívne (+0,6). S výnimkou názorov na budúcnosť ekonomickej situácie v krajine ostatné zložky prispeli k priaznivému vývoju indikátora.

Po sezónnom očistení Európskou komisiou mal v októbri 2017 indikátor spotrebiteľskej dôvery hodnotu **-4,8**. Podľa nastavení vstupných parametrov (sledovaného obdobia, zvoleného modelu) a použitého softwaru sa výsledky sezónneho očistenia môžu vzájomne líšiť.

VII. 2 Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ

Spotrebiteľský barometer je súčasťou medzinárodného projektu prieskumov, a preto možno výsledky krajín participujúcich na projekte porovnať. Nasledujúca tabuľka uvádza hodnoty indikátora spotrebiteľskej dôvery krajín EÚ. V tabuľke sú uverejnené údaje po sezónnom očistení.

Tabuľka č. 1 Spotrebiteľská dôvera v členských krajinách Európskej únie

Indikátor spotrebiteľskej dôvery	mar. 2017	apr. 2017	máj 2017	jún 2017	júl 2017	aug. 2017	sep. 2017	okt. 2017
Belgicko	-0,4	+0,3	+0,1	-1,1	+1,7	+4,0	+3,7	+3,9
Bulharsko	-25,3	-28,4	-28,9	-25,8	-25,2	-26,2	-23,0	-23,5
Česká republika	+7,2	+7,1	+6,5	+4,1	+3,5	+4,5	+6,3	+4,9
Dánsko	+13,9	+14,6	+13,4	+15,0	+16,6	+14,7	+16,2	+14,9
Nemecko	+0,2	+2,8	+3,1	+5,0	+5,2	+3,3	+3,9	+5,2
Estónsko	-2,1	-3,5	-2,4	+0,3	-1,8	-1,3	+0,5	-0,3
Írsko	+7,5	+9,3	+8,8	+8,7	+10,9	+12,7	+12,0	:
Grécko	-74,4	-72,2	-69,7	-68,8	-61,5	-57,0	-53,7	-54,0
Španielsko	-2,2	+1,3	+1,9	+1,4	+2,0	-0,2	-1,1	-1,4
Francúzsko	-9,8	-8,1	-7,0	+0,5	-3,8	-4,2	-7,4	-9,5
Chorvátsko	-14,7	-21,4	-18,9	-18,0	-15,9	-17,0	-18,0	-17,2
Taliansko	-13,6	-14,6	-15,7	-16,3	-16,2	-12,1	-6,6	-7,0
Cyprus	-1,5	-3,2	+0,9	-0,8	-1,2	-1,5	-0,9	-0,9
Lotyšsko	-14,0	-12,7	-12,5	-8,9	-4,8	-8,0	-7,0	-8,8
Litva	-11,6	-11,6	-11,7	-12,4	-11,9	-9,2	-7,6	-9,2
Luxembursko	+14,2	+14,8	+16,6	+14,0	+14,0	+14,0	+15,0	+17,3
Maďarsko	-11,3	-15,6	-14,7	-14,0	-14,8	-13,0	-13,6	-13,1
Malta	+3,1	+3,0	+3,0	+9,1	+3,2	+11,8	+8,3	+11,3
Holandsko	+16,6	+16,4	+13,7	+14,8	+16,1	+17,8	+15,9	+18,0
Rakúsko	-1,4	+1,1	+4,3	+3,8	+4,7	+4,9	+5,1	+8,8
Poľsko	-7,0	-5,9	-4,7	-4,8	-5,6	-4,9	-2,9	-4,8
Portugalsko	-2,7	-0,6	+1,1	+3,1	+2,8	+1,2	+0,5	+4,6
Rumunsko	-10,4	-13,4	-14,5	-14,2	-17,0	-14,3	-15,0	-20,7
Slovinsko	-9,0	-5,2	-5,2	-4,0	-4,0	-5,4	-4,5	-0,6
Slovensko	-7,0	-6,3	-3,4	-5,6	-4,5	-5,5	-3,4	-4,8
Fínsko	+23,2	+23,6	+24,5	+24,3	+24,7	+25,5	+27,1	+27,2
Švédsko	+16,7	+15,8	+17,4	+13,8	+13,7	+13,9	+14,6	+16,1
Veľká Británia	-4,3	-5,0	-6,1	-7,4	-6,5	-7,2	-5,2	-5,5
Európska únia spolu*	-4,3	-3,4	-3,3	-2,2	-2,3	-2,3	-1,6	-1,6

: v čase zverejnenia nebol údaj k dispozícii

* ide o vážený priemer; váhami sú podiely členských štátov na konečnej spotrebe domácností EÚ; od júla 2013 sú v agregáte EÚ zahrnuté výsledky Chorvátska; v januári 2017 boli aktualizované váhy a revidovaný časový rad EÚ

Z tabuľky vyplýva, že z 27 štátov, ktoré v októbri 2017 poskytli údaje o náladách spotrebiteľov, prevládala podľa indikátora spotrebiteľskej dôvery v 16 členských štátoch Európskej únie nedôvera nad dôverou. Oproti júlu sa rozpätie vyskytujúcich sa hodnôt znížilo z 86,2 bodu na 81,2 bodu (interval od -54,0 do +27,2). Kladné výsledky boli v októbri 2017 zistené v 11 štátoch: vo Fínsku (+27,2), Holandsku (+18,0), Luxembursku (+17,3), vo

Švédsku (+16,1), Dánsku (+14,9), Malte (+11,3), Rakúsku (+8,8), Nemecku (+5,2), Česku (+4,9), v Portugalsku (+4,6) a Belgicku (+3,9). Najnižšia hodnota charakterizovala spotrebiteľskú atmosféru v Grécku (-54,0). Medzi štáty s jej najhorším hodnotením patrilo v októbri 2017 okrem Grécka i Bulharsko (-23,5) a Rumunsko (-20,7), kde však miera nedôvery bola o niekoľko desiatok bodov nižšia ako v Grécku. V rebríčku 27 krajín usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery sa Slovensko (-4,8 po sezónnom očistení) umiestnilo spolu s Poľskom na 16. - 17. priečke. Európska únia ako celok v októbri 2017 dosiahla -1,6 s rovnakou mierou pesimizmu ako pred mesiacom. Porovnanie naznačuje, že Slovensko malo v októbri 2017 o 3,2 bodu nepriaznivejšiu spotrebiteľskú atmosféru ako bol priemer Európskej únie.

Zhrnutie

Spotrebiteľská atmosféra sa oproti minulému mesiacu zhoršila. V októbri sezónne očistený **indikátor spotrebiteľskej dôvery** klesol o 1,6 bodu na úroveň (-4,1) ešte stále blízku desaťročnému maximu. Na zníženie indexu nepriaznivo pôsobil pokles optimizmu pri všetkých zložkách, (očakávaná hospodárska situácia a predpokladaný vývoj nezamestnanosti v krajine, odhadovaný vývoj finančnej situácie a perspektívy sporenia v domácnosti). Aktuálny výsledok prevyšoval dlhodobý priemer.

Oproti stavu pred štvrťrokom súhrnný indikátor vzrástol o 1,6 bodu. Priaznivý vývoj názorov na budúci vývoj finančnej situácie v domácnosti a nezamestnanosti v SR bol čiastočne tlmený nepriaznivým vývojom mienky o budúcnosti ekonomickej situácie v krajine.

Komparácia so situáciou pred rokom vyznieva pozitívne. S výnimkou názorov na budúcnosť ekonomickej situácie v krajine ostatné zložky prispeli k priaznivému vývoju indikátora.

V komparácii so septembrom 2017 sa pri dvoch z 12 sezónne očistených indikátorov dôvera zvýšila (doterajší vývoj hospodárskej situácie krajiny a plány domácností na veľké nákupy). Pri desiatich ukazovateľoch sa prejavilo medzimesačné zhoršenie (pri hodnotení podmienok pre veľké nákupy o viac ako 5 bodov).

Súhrnný indikátor pre makroukazovatele bol v októbri nepriaznivejší ako pred mesiacom, štvrťrokom a horší ako pred rokom. Súhrnný index pre hospodárenie domácností naznačil pokles optimizmu pri medzimesačnom porovnaní, podobný stav ako pred štvrťrokom a pred rokom. Kompozitný ukazovateľ miery investovania sa zvýšil o menej ako jeden bod pri štvrťročnom a o 1 bod pri medziročnom porovnaní. Medzimesačne sa výsledky pre investície nedali porovnať kvôli štvrťročnej periodicite sledovania väčšiny príslušných ukazovateľov.

Podľa údajov Európskej komisie v rebríčku 27 štátov usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery sa v októbri 2017 Slovensko s hodnotou -4,8 (po sezónnom očistení) umiestnilo spolu s Poľskom na 16.- 17. priečke a malo o 3,2 bodu nepriaznivejšiu spotrebiteľskú atmosféru ako bol priemer Európskej únie (-1,6).

Stručný prehľad výsledkov spracovania podľa percentuálnych podielov:

Zisťovanie Spotrebiteľský barometer, ktoré sa uskutočnilo v októbri 2017, mapovalo mienku občanov o hospodárskej situácii na Slovensku, zaoberalo sa sebareflexiou finančných pomerov domácností a priblížilo investičné zámery obyvateľstva. V prieskume sa dospelo k nasledujúcim zisteniam (dopočet do 100 % tvoria odpovede neviem posúdiť).

- Podľa mienky 19 % respondentov sa hospodárska situácia na Slovensku za posledných dvanásť mesiacov vcelku zlepšila, 38 % odpovedajúcich si myslí, že je rovnaká a 36 % opýtaných je presvedčených, že sa zhoršila.
- Pri očakávaniach do budúcnosti sa 17 % opýtaných vyjadrilo, že v priebehu nasledujúcich dvanástich mesiacov sa podľa ich názoru hospodárska situácia v SR vcelkulepší. Necelé dve pätiny oslovených občanov (37 %) sú presvedčené, že hospodárska situácia zostane rovnaká a viac ako štvrtina (28 %) počíta so zhoršením.
- Pri hodnotení doterajšieho vývinu spotrebiteľských cien 11 % respondentov tvrdí, že aktuálne ceny sú rovnaké ako pred rokom. Necelá polovica (46 %) oslovených si myslí, že ceny tovarov a služieb na Slovensku sa za posledných 12 mesiacov trochu zvýšili, stredne sa zvýšili podľa 22 % opýtaných a 12 % je mienky, že sa zvýšili výrazne. Názor, že sa ceny znížili, mal 1 percentné zastúpenie.
- Približne dve tretiny (69 %) opýtaných očakávajú v budúcnosti zvyšovanie cien tovarov a služieb. Počas nasledujúcich dvanásť mesiacov 10 % oslovených občanov predikuje pomalšie tempo zvyšovania cien ako doteraz, podľa mienky 36 % respondentov sa ceny budú zvyšovať rovnakým tempom ako doposiaľ a 23 % odpovedajúcich predpokladá, v porovnaní so súčasným stavom, rýchlejšie zvyšovanie cien. Necelá pätina (16 %) účastníkov prieskumu prognózuje ustálenú cenovú hladinu a 1 % respondentov očakáva jej znižovanie.
- Nezamestnanosť na Slovensku sa v nasledujúcich 12 mesiacoch podľa mienky 32 % respondentov vcelku zníži, 39 % účastníkov prieskumu zastáva názor, že zostane rovnaká a približne pätina (19 %) odpovedajúcich počíta s jej zvýšením.
- Za uplynulých 12 mesiacov sa podľa reakcií 19 % respondentov finančná situácia vlastnej domácnosti vcelku zlepšila, viac ako polovica oslovených osôb (55 %) odpovedala, že situácia ostala rovnaká a štvrtina (25 %) opýtaných zaznamenala celkové zhoršenie finančných pomerov vo svojej domácnosti.
- Počas nasledujúcich dvanástich mesiacov finančná situácia vlastnej domácnosti sa podľa vyjadrení 15 % odpovedajúcich vcelkulepší, podľa mienky viac ako troch pätín (62 %) opýtaných zostane rovnaká. Výhľad do blízkej budúcnosti je pre 15 % respondentov nepriaznivý, pretože rátajú so zhoršením finančného krytia svojich potrieb v nasledujúcich 12 mesiacoch.
- Pri otázke, či majú dlhy alebo sporia, 47 % oslovených občanov uviedlo, že v ich domácnosti časť príjmu usporia, 34 % vystačí s finančnými prostriedkami od výplaty k výplate a 17 % má dlhy alebo žije z úspor.
- Viac ako štvrtina oslovených občanov (28 %) sa vyjadrila, že v súčasnosti je vcelku vhodný čas na sporenie. Stúpenkami stanoviska, že v súčasnosti je na Slovensku vcelku nevhodný čas na sporenie, bolo 53 % účastníkov prieskumu.
- Pri otázke o úsporách sa optimisticky prejavili necelé dve pätiny (39 %) odpovedajúcich, ktorí očakávajú, že sa im v blízkej budúcnosti podarí usporiť nejaké finančné prostriedky.

Viac ako polovica oslovených občanov (53 %) nepredpokladá, že počas nasledujúcich dvanástich mesiacov nasporia nejaké peniaze.

- Najfrekvencovanejšou odpoveďou pri otázke, či je v súčasnosti správny čas na veľké nákupy, bol stredný variant, t.j. vyjadrenie, že je rovnako správny ako nesprávny (45 %). Za nevhodný čas na nákup predmetov dlhodobej spotreby považovalo súčasné obdobie 23 % opýtaných, naopak za vhodný 14 %.
- Z odpovedí na otázku, ktorá mapovala, či respondenti majú v pláne minúť viac alebo menej finančných prostriedkov na veľké nákupy, vyplynulo, že 15 % odpovedajúcich má v úmysle minúť v nasledujúcich 12 mesiacoch vyššiu finančnú čiastku než doteraz, 41 % opýtaných rovnakú ako doposiaľ. Odpoveď predpokladajúca nižšie výdavky na nákup nábytku, kobercov, bielej a čiernej techniky ako doteraz sa vyskytovala u tretiny (33 %) respondentov.
- Šestnásť percent domácností očakáva, že minie väčšiu sumu peňazí na stavebné úpravy bytu (zavedenie ústredného kúrenia, prestavbu sociálneho zariadenia a pod.), z nich 3 % rozhodne áno a 13 % asi áno. Protichodná odpoveď (neplánujú stavebné úpravy) je charakteristická pre 82 % domácností.
- Tri percentá domácností plánujú počas nasledujúcich 12 mesiacov kúpiť alebo stavať dom, byt, chalupu alebo chatu, z nich 1 % rozhodne áno a 2 % asi áno. Záporná odpoveď (nemajú v úmysle) sa vyskytovala mnohonásobne častejšie (96 %).
- V priebehu nasledujúcich 12 mesiacov má v pláne kúpiť auto spolu 6 % domácností, z nich 1 % rozhodne áno a 5 % asi áno. Zastúpenie opačného postoja (nemá v pláne) predstavovalo 93 %.

	Porovnanie			Indikátory (sezónne očistené)	Terenná fáza výskumu (zber údajov) SA												
	so SEP. 2017	s JÚL. 2017	s OKT. 2016		X.16	XI.16	XII.16	I.17	II.17	III.17	IV.17	V.17	VI.17	VII.17	VIII.17	IX.17	X.17
	↓	=	=	Doterajšia finančná situácia v domácnosti	-5,5	-7,9	-5,0	-7,2	-4,7	-7,2	-6,8	-5,2	-4,4	-4,8	-5,8	-3,7	-5,4
	↓	↑	=	Očakávaná finančná situácia v domácnosti	-1,1	-2,4	-0,4	-1,7	-0,8	-2,0	-1,5	0,6	-1,5	-4,5	-1,8	0,0	-1,4
	↑	↓	↓	Doterajšia hospodárska situácia v SR	-9,8	-11,3	-10,2	-13,4	-13,9	-15,5	-14,5	-10,7	-13,9	-10,1	-11,8	-13,6	-12,2
	↓	=	↓	Očakávaná hospodárska situácia v SR	-5,1	-5,9	-5,9	-10,2	-11,4	-11,8	-10,9	-7,3	-10,8	-7,0	-10,0	-6,8	-7,9
	↓	↓↓	↓↓↓↓↓	Doterajšia inflácia	-14,5	-10,9	-9,9	-6,8	0,8	3,4	4,8	2,6	4,3	4,9	11,6	10,1	14,8
	↓	↓↓↓	↓↓↓↓↓↓	Očakávaná inflácia	2,6	4,6	9,1	15,2	21,2	25,1	26,0	17,8	18,8	21,9	27,8	30,0	32,7
	↓	↑	↑	Očakávaná nezamestnanosť	-3,9	-2,4	-3,1	-2,2	-3,2	-1,4	-1,3	-4,5	-3,5	-4,6	-5,0	-9,6	-8,6
	↓↓	↓	↓	Podmienky pre veľké nákupy v SR	-3,9	-3,2	-2,3	-3,7	-4,0	-3,3	-3,6	-4,0	-5,6	-3,7	-5,0	-1,5	-7,5
	↑	↑	↓	Plány domácností na veľké nákupy	-15,8	-18,6	-12,9	-16,4	-15,2	-15,0	-14,5	-18,9	-17,9	-18,6	-20,9	-18,9	-16,9
	↓	=	↓	Podmienky sporenia v SR	-19,4	-22,2	-20,2	-20,0	-20,3	-20,5	-17,2	-21,5	-22,7	-21,3	-22,9	-20,1	-21,4
	↓	=	=	Očakávané úspory domácností	-16,5	-20,5	-16,6	-18,9	-18,6	-17,0	-16,6	-13,3	-15,2	-15,9	-14,9	-12,6	-15,7
	↓	=	↓	Bilancia príjmov a výdavkov domácností	13,6	10,7	13,0	12,6	12,0	12,9	13,1	12,7	12,3	11,7	11,8	13,1	11,9
	X	=	=	Kúpa auta	-77,4	X	X	-79,0	X	X	-79,2	X	X	-76,5	X	X	-76,9
	X	=	=	Stavba domu, chaty, chalupy	-89,1	X	X	-88,1	X	X	-90,1	X	X	-88,1	X	X	-88,2
	X	↑	↑	Stavebné úpravy bývania	-63,5	X	X	-61,5	X	X	-63,2	X	X	-62,0	X	X	-59,8
	↓	↑	=	index spotrebiteľskej dôvery	-4,7	-6,6	-5,0	-7,2	-6,9	-7,4	-6,9	-3,9	-6,0	-5,7	-5,4	-2,5	-4,1

Vysvetlivky:

=	rovnaký výsledok resp. rozdiel menší ako 1 bod
↑	nepatrné zlepšenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↓	nepatrné zhoršenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↑↑	mierne zlepšenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↓↓	mierne zhoršenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↑↑↑	výraznejšie zlepšenie (rozdiel 10 bodov a viac)
↓↓↓	výraznejšie zhoršenie (rozdiel 10 bodov a viac)
●	historicky najpriaznivejšia hodnota
●●	historicky najhoršia hodnota
x	v uvádzanom období sa údaje za dané ukazovatele nezisťovali

Rekapitulácia	
medzimesačné zlepšenie	2
medzimesačne bez zmien	0
medzimesačné zhoršenie	10
štvrtročné zlepšenie	4
štvrtročne bez zmien	7
štvrtročné zhoršenie	4
medziročné zlepšenie	2
medziročne bez zmien	5
medziročné zhoršenie	8